

frittfall

AKTUELT

- 4 Spenningen var høy da den aller første Gossaboogie ...
- 6 Boogie i Nord-Norge
- 8 Gooooooooo Vertical!
- 12 The Nordic Meet 2009
- 16 Jentehopping på Jarlsberg
- 18 BFSK-tur til Russland
- 20 En sommer, tre head-down rekorder!
- 24 Tramp i kalotten Hva er fremtiden for norsk freeflying
- 32 Materiell XT handdeploy pilotskjerm
- 34 Materiell HMA Liner
- 36 Fototeknikk Stian Elton

KONKURRANSER/LAG

- 38 World Games Taiwan
- 40 World Cup og Europamesterskap 2009
- 44 NM i venting på værgudene
- 48 Norgescup i formasjonshopping og friflying
- 50 Voss Ventus

FRA SENTRALT HOLD

- 52 Faste spalter fagsjef og leder
- 52 Idrettsnytt Trude Sviggum
- 53 Antidoping Norge
- 54 SU hendelser

SETT & HØRT

- 58 Down'n'dirty rykter og sladder fra inn- og utland
- 62 Klubbnytt Hoppuke og 40-års jubileum

Forsidebildet:

STIAN ELTON **Foto**
ERLING SAGEN LANDER PÅ VERA.

Materiellfrist

Materiellfrist for Frittfall #4/2009 med kalender 2010: **13. november** - Utsendelse **11. desember**

Send stoff, ideer eller spørsmål til: kitt@frittfall.org

Materiellfrist gjelder for redaksjonelt stoff og for booking av plass til annonser. Trykkeklart materiell til annonseplass leveres 10 dager før utsendelsesdato. Se frittfall.org for mer informasjon om frister og innlevering av materiell.

Fallskjerm og idretten

Kitt**REDAKTØR**

At vi forleden hentet hjem to hederlige plasseringer i freefly fra Tsjekkia friskmelder ikke idrettsatsningen vår. Det skranter skikkelig på idrettsfronten! NC og NM er som hyttegrendas påskeskirenn. Scramblet på stedet med rått og råte, idealtid og hygge for alle.

Jan minner i sin spalte om at vi sliter med å fylle kriteriene for kongepokaltildeling. Thomas tviler på rekrutteringseffekten av idrettsatsing, men peker på utvikling av ferdigheter og prestasjoner innen fallskjermhopping. Han er kritisk til om vi har råd til en satsing mot verdenseliten. Trude jobber ufortrødent videre med å skulle ta ut et firerlag, to freeflylag og attpå rekrutteringslag i hver gren dersom det er kandidater nok. Styret har nå bedt om en ny utredning om idrettsatsningen (hva kom den forrige komiteen til?). Konkurransekomiteen skal se på om noe kan endres i reglementet for bedre stimulere til deltagelse i konkurranser. Håvard tramper i kalotten med et forslag om å satse på VFS som fremtidens gren å hevde oss i. Dette som svar på Mathias utspill om å satse på flere landslag.

Ja, det er mange hensyn, beveggrunner, synspunkter og forslag, men hvor er motet?

At vi lot det ærverdige NAK navnet falle i 2007 synes jeg var å spille fallitt overfor NIF, men i prinsipp var det en fillesak. At vi skal være organisert under NIF er etter mitt syn strengt nødvendig. NIF vil være vår fremste støttespiller i kampen som vil utspille seg om vår eksistens. Luftrom, miljø og andre rammevilkår står under press. Tror vi NIF vil bry seg katten om å kjempe de store slagene for en bitteliten seksjon som ikke engang tar idrett på alvor?

Nå trenger vi en visjon, et mål og en mening! For vår profesjonelle satsing på toppidrett og hva det fører med seg.

Redaksjonen: ansvarlig redaktør og annonse/økonomi: KITT GRØNNINGSÆTER - kitt@frittfall.org

fotojournalist: VIDAR ANTONSEN - vidar_antonson@msn.com, journalist: TORE NAGEL - torenag@online.no.

• Layout: MARIANNE HOLEN, Sago AS - marianne@sago.no • Trykk: RK Grafisk

REDAKSJONENS ADRESSE: FRITTFALL c/o Kitt, Furuveien 15, 3560 HEMSEDAL • Frittfall er et kvartalsvis medlemsblad og uavhengig organ for Fallskjermseksjonen/Norges Luftsportforbund.

Eftertrykk ikke tillatt uten særskilt tillatelse. Artikler i Frittfall står for den enkelte signaturs egen regning og trenger ikke gjenspeile redaktøren, redaksjonen eller F/NLFs mening. Frittfall følger redaktørplakaten.

Artikler i bladet kan bli referert eller gjengitt i arkivet på www.frittfall.org

Utgiver: F/NLF: Norges Luftsportforbund, Rådhusgata 5b, 0106 OSLO Telefon: 23 01 04 50 • Kontakt F/NLF, Adresseendringer meldes F/NLF, ikke til Frittfall.

Spenningen var høy da den aller første

Gossaboogie gikk av stabelen 2. juli

LINN-THERESE
SOLBAKKEN **TEKST**
HALLVARD KOSBERG **FOTO**

For meg var prestasjonsangsten stor. Ikke bare hadde jeg greid å overbevise styrene i NTNU og Fønix til å tro på prosjektet, jeg hadde også fått flere til å bli med meg og orge dette, og over 40 hoppere fra fjern og nær giret på å komme!

Utrolig nok var alt på plass! To herlige fly ventet oss. Fulle fat med fuel, mange folk i flytevester og hoppdresser (samtidig) og tilskuere som var spente på hva som skulle skje. Vi fikk gjennomført flere återformasjoner med to fly, tubehopp, tandemhopp, fikk tatt nydelige bilder og filmer og hadde ingen hendelser!

Det stoppet heller ikke på det sosiale. Stemningen var særdeles høy lørdagsnatta når det siste løftet gikk i tretiden. Det forekom selvfølgelig nattbading og andre alskens aktiviteter som hawaiiifest, leirdueskyting, hjemmelaget ølbasseng og fellesfrokost ute i solveggen hver morgen.

Helgen ga oss hele 49 løft (!) tross mye vind. Begge flyene gikk uavbrutt, og jeg tror jeg trygt kan si at Gossaboogie ble en suksess! Latteren satt løst og opplevelsene stod i kø. Mange kunne fortelle at Gossen var det vakreste stedet de hadde hoppet på i sin karriere – turkist hav, hundrevis av holmer og skjær og lange sandstrender. Skjermturene var fantastiske.

Jeg håper tradisjonen fortsetter neste år, om ikke på Gossen så på nye spennende hoppfelt. Skyene er faktisk litt blåere på den andre siden!

Jeg vil gjerne takke alle dere som var med på å organisere boogien og dere som tok sjansen på å bruke en helg midt i høysesongen på å prøve noe helt nytt, arrangert for første gang. På grunn av dere blir det kanskje en neste gang også!

Me pratæs på himmeln over Gosså!

Boogie i Nord-Norge!

PÅL FIGENSCOUFoto

REIDAR KROGSTAD **TEKST OG FOTO**

Før du leser videre skal du vite at dette er en bibelsk tekst skrevet av nordlendinger for nordlendinger. Den inneholder banning og sarkasme slengt ut over en lav sko. Du som søring vil aldri forstå. Bla da videre, og les heller om en kjedelig boogie i Spania.

Elvenes

Elvenes er ei perle i nord. Nord-Norges første og nå eneste gress-stripe (ble vi fortalt. Ofte.) Luftfartshistorie ble skapt her for nesten 100 år siden (det ble vi også fortalt. Ofte.) Forlatt av Forsvaret og overtatt av et kommunalt selskap med et fåtall ivrige karer i spissen som ville få ting til å vokse og gro i kommunen sin. Her er det massevis av plass til oss. Og til andre som vil ha luft. Seilflygerne var der. Motorfly. Modellfly. Og en gærning med paraglider og stor propell på ryggen. Han så ut som Karlson på taket. Her er det mer ulv og bjørn enn på Østre Æra også. Hører du, Nagel?

Flykaos

Kaotisk er vel beskrivende for situasjonen med fly under boogien vår. MTF'en stod på bakken. SFK'en tok også kvelden. ASS'en til NTNU kom, etter iherdig organisering for å få piloter med utsjekk og vær til å fly i og finne frem til rett flystripe. Som det er mange av i nord...

Og nå skulle flyet jaggu ha suppe også. Det i seg selv var jo en logistisk bragd. Og midt i boogien var det faen meg fritt for flytimer på ASS'en. 50 timer forsvant som dugg for sola. Ikke så rart, det har aldri vært så mange soldager på rad i nord. Eyvind kasta seg på telefon og fikk nytt fly omgående. Snakk om service! Lufta måtte vi som sagt også dele, med seilfly, modellfly og andre som syntes det var kult å komme akkurat i denne perioden bare fordi det var flust med fallskjermhoppere på feltet. Ryktet skal ha det til at de kom for festen sin del. De hadde nemlig hørt at fallskjermhoppere ikke spytter i glasset...

Ny pedagogikk

Lut lei av alle disse «jeg kan, jeg vil, jeg tør» og «hold erfarne hoppere unna elevene» som håndboka er full

av, ønsket vi å prøve ut ny pedagogikk på Elvenes. Med den pedagogiske grunntanken «det finnes ikke dumme spørsmål, bare dumme folk» i bakhodet, valgte vi å besvare alle initiativ fra elevene med hånlig og nedverdiggende herming av spørsmål i retur. Det gikk kun kort tid, så var det slutt på dumme spørsmål. Vi allierte oss også med en lokal bonde som lot selskapsyke kalver springe etter elevene der de landet ute på jordene rundt feltet. Det ble fort slutt på det også når elevene forstod sammenhengen mellom rosa elevskjerm og ilsint oksekalv. Det hele ble rett og slett en behagelig opplevelse for instruktørene. Effektivt var det også, når vi ser på progresjon per elev.

Statistikk

Und so, das statistich. 661 hopp. Fra Cessna 182. Det skulle bli ca 166 løft. Antallet flytimer vi gjorde var så mange at vi stod uten fly midtveis i perioden pga servicekrav. Det ble to skikkelige utelandinger, mange innhopp på stranda, Dag Eirik «Demo-litionman» (han fra demoen i Tromsø) ble våt på riksdekkende fjernsyn og Eyvind «The Stallion» Norbye fikk landa en gang på kaia nede i Sjøvegan. Det ble satt i gjennomsnitt 25 kasser hver kveld. Sju lineelever starta med blanke ark. Fire AFF-elever. I tillegg kom drøssevis av elever fra tidligere kurs til Elvenes for å leve livet. Fire line-elever tok A-sert. Hanne tok A-sert på ni dager. Gamlegutta på feltet mumlet om at dette var ny Nord-Norsk rekord, kanskje slått av en kar for mange mange år siden.

Mediedekning

Så mye liv i bygda hadde det ikke vært på langt om lenge, og derfor ramla det jo inn journalist etter journalist fra diverse lokalaviser for å spre det glade

VI KLARTE DET! SINNSYKT HØRTE DET UT DA EN BANJOSPILLENDE KAR MED VANNHODE FRA TROMSØ RINGTE RUNDT OG MASA OM EN LANGTEKKELIG BOOGIE PÅ ET DÅRLIG KLIPPET JORDE NEDE I BYGDA I SØR-TROMS. SKEPSISEN SOM LÅ SOM ET RØYKTEPPE OVER OSS I DET VI GAMBLET OM VI SKULLE FORPLIKTE OSS TIL 20 FLYTIDER PÅ LN-ASS ELLER OM VI SKULLE PLAY-IT-SAFE OG VELGE FULLPRIS PER TIME OG INGEN FORPLIKTELSER.

budskap til avkrokene i området. Den ene journalisten hoppa tandem (er nå påmeldt kurs), fulgte lineeleven Hanne på sitt første hopp og flekka dette opp på fire helsider i et lørdagsbilag. Dette gir god stemning i en landsdel med kun småklubbdrift.

Takk. Tusen takk. Før fan!

Det er så mange herlige og ufysiske folk vi vil takke for de flotte dagene vi hadde på Elvenes. En stor takk til Eyvind Norbye som var den tullingen som dro i gang hele greia. Mer positiv fyr skal man lete lenge etter. Takk til Fred Eilers for utsjekksflyvning og gode råd, selv over telefon fra Svalbard. Takk til Ketil «Don Elvenes» Løvhaug for all hjelp og støtte. Takk til pilotene Brit-Aase og Morten på LN-ASS og Helge på LN-RAA. Takk til gamlefar Helge, gærne-Trusl, Torstein Hill og alle dere andre som gjorde en knallbra innsats for fellesskapet. Og vår fantastiske HFL - den finske hestkuken Teppo. Når han banner på finsk og du hører navnet ditt innimellom ordene som høres ut som en blanding av indisk og samisk, da vet du at du er for sein til løftet ditt... Neste år skal han hoppe selv. Hvis han ikke skal hoppe fra fjell i Sveits igjen. De som ikke har fått navnet sitt nevnt er ikke glemt. Dere får deres lønn i himmelen!

Hilsen Troms FSK og Tromsø FSK

REIDAR KROGSTADFoto

REIDAR KROGSTADFoto

PAL FIGENSCOU Foto

Fly:	Beech99 og KingAir
Antall deltakere:	160
Antall land representert:	14
Antall hopp:	4000
Antall reservetrekk:	2
Antall solgte ol:	tusenvis
Antall ligg:	ukjent
Antall landinger i komposthaug:	1
Antall trelandinger:	minst 1
Antall brukne lårbein:	1
Antall sure folk i manifest:	0
Endorfinnivå:	ekstremt høyt

Fakta

Rå hopping blant
fjord, fjell,
fossefall og plenty
av Vossamoods

Gooooooooo Vertical!

CHRISTINA WIIG **TEKST**

Best games ever! Som om Juan Samaranc skulle ha sagt det selv: årets Go Vertical var en kjempesuksess. Vakker vestlandsnatur og ville vossinger dannet bakteppe for en uke med med mye kvalitetshopping og ekstremt god stemning. 160 ferske og erfarne hoppere fra 14 land boltret seg på en blå himmel. Dette er syvende gang GV arrangeres på Voss og det inkluderte i år verdens største innhopp i Hardangerperlen Ulvik.

Sol ute og sol i sinnet

Årets Go Vertical manifesterte sin selvskrevne plass i en fullbooket

sommerkalender. Voss er kjent for sine innhopp, og det begynte bra allerede tirsdag ved Voss Raftingsenter. Her ventet viltgryte og sportsdrikker i alle farger før pilsing i utendørs boblebad, bading i elven og svetting i vedfyrt badstue. Etter dagens video stod noen for ofring til værgudene utover natten slik at andre kunne hoppe i solskinn neste morgen.

Onsdagen var også spekket med bra hopping frem til gudene gråt en skvett. Det lave skydekket ble benyttet til et mystisk prosjekt: en gjeng intetanende sterke karer ble mobilisert til å bære lange trestokker og spenne tau ute på landingsområdet. De reiste det som kunne minne om en blanding av Stonehenge, taubane og totempæl-utstilling, men

kunstverket forsvant like fort som det ble reist til frustrasjon for nysgjerrige sjeler.

Verdens største innhopp

Så kom det mange hadde gledet seg mest til; innhopp i innhoppenes hjemsted. Det hadde gått rykter om dette innhoppet siden fjorårets GV. Forventningene ble nok en gang overgått.

Innhoppsgeneral og ekstremutviklar Even Rokne, forteller om pedagogikken bak briefen: - Viser du et foto av landingsområdet ser folk for mye og slapper av. Viser du kun en skisse, gir du litt info, men beholder overraskelsesmomentet. Hopperne holder dermed også konsentrasjonen oppe.

10 løft slapp 168 hoppere i ubeskrivelig

vakkert landskap i Ulvik hvor fjell på over tusen meter stuper bratt ned i fjord og grønne landsskap. Jeg var misunnelig på meg selv der jeg hang i skjerm i eventyret, og følte virkeligheten overgikk fantastien. Jeg tror flere av oss hadde surrealistiske opplevelser av fallskjermhopping kombinert med verdens vakreste natur. (Fri)luftentusiasten Even forteller om "smilene som ikke kan bøyes ned", mens det fra en gira Kine som debuterte med fjellflyvning strømmet superlativer.

På bakken ventet livejazz fra bandet Smilestones mens laus-tausene serverte rosa GV-drinker. Ikke alle hadde det like travelt med å innta sprita bringebær for noen benyttet anledningen til å

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTIAN MOXNESFoto

eksperimentelle landinger i henholdsvis komposthaug, bekk og trær. Andre ble så hypnotisert av rå fjellflyging at de gikk for en ute-utelanding, men i god GV-stil var det ingen skader. Kun såret stolthet, en våt skjerm og etterhvert høy promille.

I god norsk dugnadsånd ble den mystiske påle-tau-konstruksjonen reist og viste seg å være en genial teltkonstruksjon med seks fløyer med langbord. Vi åt og drakk og drakk mye mer mens DJ Cato spant fengende låter. Trollene danset snart rundt bålet og sangfugl Anna "Sonic" Howerski trollbandt publikum med sin groovy stemme. Fornøyde og festglade hoppere ble i løpet av natten skyssset tilbake til feltet hvor jodlingen fortsatte. De mest hardbarka gjorde skam på russen og fortsatte festen i skogen frem til midnatt neste kveld.

Vossamoods

Helgen bød på latterlig mye mer bra hopping: pass-the-pull-up, tube-hopp, pile race og fete tracking hopp med og uten zum-zum. Og fjellflyging i Gudvangen. Det var grillings ved elven, brun sportsdrikk med og uten skum og bading i måneskinn. Finnene hentet bjørkekvist og viste oss nordmenn hvordan sauna skal gjøres.

Dagens video nådde uante høyder takket være glimrende redigering av Linn "Littlelinny" Mikkeltorg og Annie "Go Freestyle" Gladuis. Lørdagen toppet festen seg med konsert av Grand Island etterfulgt av vill dansing til toner fra DJ Cato til gulvet holdt på å ryke med. Festen fortsatte i skogen, og what happens in the woods stays in the woods. Så var det dessverre over og alle Went horizzzontal.

Hvem: Ceri Lewis, lærer og engelsk gledespreder

Hvor: Dunkeswell DZ, UK

Antall hopp: 1.400

- First time here, fantastic scenery, well-organised "innhopp", good people. I heard about GV from others, are here with seven friends from the UK. Awesome atmosphere, everyone is friendly and helpsome, feel very welcome. Would like to stay here forever (as long as it doesn't rain). Definitely coming back next year. Beste hopp: carving tracking jump with lppo, and back-flying with PD-rep Dedrik.

Hvem: Kine Hee Steen, lærer og bananhopper

Hvor: Oslo, OFSK

Antall hopp: 997

- Dette er min andre gang på GV, den best organiserte boogien i Norge ved siden av Flying Chicks. Jeg har gjort masse kule hopp med veldig flinke organisatorer. Trackingkunnskapene her er ekstremt bra, folk kan fly. Stemningen er unik. Innhoppet er noe av det kuleste jeg har gjort, første skjermflyging i fjellet, det mest overveldende ever, trodde jeg skulle sprekke da jeg landet. (Alle som møtte Kine på bakken etterpå skjønner hva hun mener.) Opplegget etterpå: telt, musikk, mat, alt er liksom, imponert hva de får til!

Beste hopp: Hopp nr 1.000 hvor venner stappet banan inn i kjeften min i fritt fall

Hvem: Hans Christian Amlie, IT konsulent, cowboy og HI Voss FSK

Hvor: Trøgstad, Lesja FSK.

Antall hopp: 2.200

- Jeg har vært med på syv Go Verticals her på Voss og er storfornøyd. Med nesten 4000 hopp, regnes ett lårbainsbrudd og to reserver som relativt lite hendelser innenfor den aksepterte risikoen forbundet med sporten. Som HI ligger utfordringen på

Historien bak Go Vertical

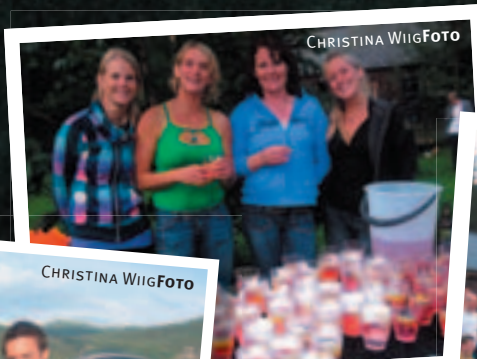
I gamle dager, nærmere bestemt nitti-tallet, var friflygning i følge pilot Jan Wildgruber en ung og ukjent fallskjermgren assosiert med villskap, lave åpninger, stygge landinger, narko og trøbbel. Jan satte hodet i kok sammen med friflygningsevangelist Tim Porter og lanserte ideen om å gi friflygerne samme frittfalltid som magehopperne for samme pris, men med null-toleranse for tulle oppførsel som kompromisserte sikkerheten.

Barnet ble født i 1998 på feltet Linares i Spania, og fikk navnet Go Vertical: En lavbudsjett-boogie med mål å gjøre så mange hopp som mulig, så sikkert som mulig. Ferske hoppere skulle introduseres for coaching, men uten store dyre navn som trekkplaster.

GV ble en suksess og har siden vært arrangert i Portugal, England, Tyskland og Spania, og fra 2002 på Voss. Etterhvert er mange boogier dedikert friflygning, men ønsker Jan å fortsette med at GV så lenge det ikke er forbeholdt "eliten", men et arrangement også for nybegynnere og med fokus på sikkerhet. Pilot Jan som i løpet av sju minutter løfter friflygere til 15.000 fot i verdens mest sexy fallskjermfly, beskriver Voss som et vakkert sted å fly. "Voss har spesielt god energi uten for mange begrensninger, man har tillit til at folk bruker fornuften. Det er nettopp derfor folk er i sporten, for å nyte frihet, ikke bli begrenset av regler".

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTINA WIIGFoto

sikkerhetssiden: mye annen aktivitet som seilfly og helikopter skal koordineres med to raske fallskjermfly i usynk som dropper hoppere. Dette krever flere HFL-er, hvorav en konsekvent er på samband. Som HL på innhoppet med 168 hoppere på et trangt område innerst i Hardangerfjorden, er det viktig med stoisk ro og en organisasjon rundt seg som virkelig fungerer. Beste hopp: "Zum zum" med lppo og Jim i 350 km/t carving. Brakte tilbake frykten jeg følte da jeg som sjuåring skulle hoppe i 30-meters bakken på ski.

Hvem: Martin Kristensen, tømrer, trollmann og FF-coach

Hvor: Født i Danmark, adoptert Vossing

Antall hopp: Mange

Har vært på de fleste GV i verden. - GV Voss blir bedre og bedre, og var fantastisk i år på grunn av god flykapasitet, fint vær, masse folk og god stemning. Målet er at alle skal få minst et hopp i timen med organisator, uansett nivå. Det generelle nivået i Norge blir bedre og bedre og flere kommer fra andre land for å være med. De får en en sinnsykt god opplevelse, og innhoppet er de fleste andre steder umulig å arrangere pga regelverk. Innhoppet var dødsfett, og vi ønsker å holde standarden.

Hvem: Espen Røst, hemmelig forsvarsagent og GV-arranger

Hvor: Født i Arendal, bor i Bergen

Antall hopp: 1.200

- Årets Go Vertical var spesielt ved at vi økte antall deltagere og ordnet to ekspressheiser til 15.000 fot. Dette kombinert med masse gira freeflyere, bra organisere og smooth stab viste seg å være en god oppskrift. Innhoppet på torsdagen var magisk og festen på lørdagen gikk igjennom taket. Akkurat slik det skal være - Gleder meg allerede til neste år!

IT'S YOUR PLAYGROUND, STEP OUT WITH CONFIDENCE

The Nordic Meet 2009

HVAD ER FORSKELLEN
PÅ DRØMMEN OG VIRKLIGHEDEN?

MARTIN KRISTENSEN **TEKST**

Jeg har altid (de 10 år jeg har kommet der) set på Voss FSK som det mest interessante hopp felt i verden. Med udgangspunkt i Ekstremsportveko, besluttede jeg veldig tidlig for at Voss var en plads jeg kom til at bruge meget tid.

Innhopp var jeg vand til hjemme fra, men udsigten og landingsområderne anderledes.

Siden den gang (for 10 år siden) er der sket meget i Norge, både inden for skærmflyvning og freefly og ikke mindst tracking som jeg sætter stor pris på. Drømmen om at lærer at flyve har aldrig forlad mig. Evnen til at bevæge sig frit rundt på himmelen med så stor fart som mulig, er et højt priorerede mål i min lille verden.

Med det i tankerne og ønskede om at få noget større til,

så er det jo bare at komme igang. Da hovedparten af befolkningen fortsat ik havde fået med sig at vi ikke er en flok idioter med døds ønsker, syntes jeg det passede helt perfekt at bruge Ekstremsportveko som vindue ud af til. Der kan vi sammenligne os med masser andre ekstremsport udøvere, og hellere blive sat i kategori med dem som bliver set på som flinke frem for syge i hoved.

NRK som rikskanal bør jo selvfølgelig dække et sådan arrangement. At de faktisk gør det, og har gjort det en stund nu er jo bare helt fantastisk. Det tvinger os som udøver, til at udføre vores sport og grene på en sådan måde at de får løst til at se på det Vi laver, igen og igen. Vi bliver bedre til flyve, filme og komme på nye gode ideer, samtidig med at befolkningen for større forståelse for det vi driver med i luften.

Når jeg da samler en gruppe af verdens bedste flyvere til The Nordic Meet (herefter nevnt som TNM), på Voss, samtidig med Ekstremsportveko med så godt vejr som man kun kan drømme om, så er potentialet fantastisk stort...

Mandag og tirsdag gav os en god start med masser herlig flyging på Bømoen, for at få gruppen igang igen. Innhopp nede på Vossavangen, som altid er et interessant sted at lande uanset hvor mange gange man har gjort det. Stort publikum, høje træer rundt og det store træ midt på landings området, cirkus teltet og selvfølgelig Vangsvatnet. Med det tankerne bliver det tydelig gjort hvor vigtig det er at vide hvor man flyver hen på tracking hopp. Overblikket over gruppen, vind forhold, bryde højde og max afstanden til landingsområdet for åbningen. Og hvordan man da får 15 små hurtige skærme ned på et lille vanskelig landings område.

Onsdag tog vi turen ud til Myrkdalen, for at lege lidt med elementerne. Jeg havde fået nogle kayaker og longboarder til at komme med ud. Planen var at vi skulle mødes i

elementerne på en ny og udfordrende måde. Ordet timing får et nyt perspektiv, når man skal have fire faldskærmshele ud af en helikopter, som samtidig skal ned og filme landinger. Landinger som starten med flyvning i fjellet, langs en vanskelig foss med nogle kayaker som skal droppe samtidig med at vi kommer flyvende forbi. Eller hookturne ned til en vej for at swoope nogle longboarder, for så at løfte skærmen ud over kanten og fortsætte videre ned langs fjellet og lande længere nede i dalen. Fantastisk gennemførelse af alle udøverne gjorde at vi, på kvelden, kunne åbne "en" velfortjent øl før dagens video i festivalsteltet.

Torsdagen gik med flyging på Bømoen og afslapning ved elven, i det som viste sig at være iskoldt vand, men dejlig afkøling i den fantastiske sommer varme. Den mentale forberedelse til fredagen måtte sættes igang.

Fredag var vi, traditionen tro, en tur i Gudvangen for at nyde den fantastiske natur Voss har at byde på. Vi fløj ind med Jans Beech 99, hoppe ud og fløj gennem V-en og ned fjellet som så mange gange før, og landede på campingens nyklippede græs. Vi blev hentede i bil og kørt ud til Fjordteltet ved Nærøfjorden, hvor EkstremUtvikling havde stilt helikopter til rådighed.

Pladserne vi flyver i Gudvangen, har en vinkel som gør at det altid er mulig at flyve ud af fjellet og ud i fri luft. Det gør det til et relativt sikkert sted at flyve, med et højt erfarings nivu indenfor skærmflyvning. Billede og video materialet som kommer ud af en god flyve tur i Gudvangen, kan give selv den mest erfarende fotograf løst til at hoppe faldskærm, med tanke på selv en dag at kunne være med på legen.

Venskab og samarbejde

Når Dag da pludselig får en opringning af Endre, som siger at han ligger oppe i fjellet med et brækkede ben, i relativ god tilstand

men siger at han ikke komme ud af fossen uden hjælp.

Ja da bliver drømme til virklighed, pulsen stiger og et 10 år langt venskab og samarbejde bliver sat på prøve. Alt hopping i Gudvangen (faldskærm og BASE) bliver umildbart stoppede. Jeg får en opringning fra Kjetil og Erling som allerede er på vej op i fjellet, med udstyr til at kunne give Endre førstehjælp. Velvidende om hvor Endre ligger, efter at ha set uheldet fra luften, er de klar for at møde hvad som helst. Da er det godt at kunne fortælle, først Endre på den ene mobil at hjælp er på vej, og på den anden mobil til Kjetil og Erling at Endre efter omstendighederne har det godt.

Jeg holder telefonisk kontakt med Endre til Kjetil og Erling er fremme og kan overtage mobilen og give en situations report. Det bliver hurtigt klart at vi kommer til at få brug for den luft ambulance som allerede er på vej. Luft ambulansen lander på campingen og får en briefing før de flyver op for at sætte en mand af i fjellet med det nødvendige udstyr. På grund af en plastikpose i fjellet, bliver piloten sat på ekstra prøver for at få Endre sikkert ud af fjellet. Ca to timer efter Endre landede i fjellet var han igen nede på campingen hvor han jokede lidt om hvor man IKKE bør flyve.

Benet brækkede to steder, seks knækkede ribben på ryggen og en punkterede lunge, som for Endre jo bare en en mindre skade. Mandagen efter var Dag og jeg tilbage i fjellet for at skære den løbestreng med som Endre var fløjet ind i. En af mange løbestreng som går op langs fjellet fra gammel tid. Hvorfor vidste vi ikke at der gik en løbe streng i fejlet netop der vi har fløjet så mange gange? Vi har aldrig gået ruten op fra bunden, som vi ønskede at flyve. En kraftig lærestreg som bliver taget stærk alvorlig og lægger grundlag for rutine endring for fjellflyvning!

Aktiviteterne kunne starte igen længere

inde i dalen, og Ekstremsportveko kunne fortsætte velvidende om at vi driver med risikabel idræt.

En drøm blir virklighed

Lørdag var dagen for at gøre en drøm jeg har haft længe til virklighed. Det skulle kræve et tæt samarbejde mellem Jan med sin Beech,

Jon Ove med sin helikopter, Thomas Solli, HL og alle TNM deltagerne. Jeg havde planlagt tre træningshopp på Bømoen, som skulle sikre nødvendig video og billede materiale til dagensvideo på kvelden. Vi havde som ventede nogle start vanskeligheder, som gjorde at vi måtte sætte os ned og tænke lidt videre.

Jeg regner med at dette ikke kommer til at blive opfattede som, en opfordring til alle om at prøve dette hjemme i sin egen klub.

Restutatet af prøving og fejling blev at vi brugte én flyver, hvor vi havde Thomas Solli med sit 300m2 store norske flag og den 15 mand store TNM gruppe samlet. Thomas hoppede ud i ca 11.000ft og med døren åben, så vi kunne holde visuel kontakt med ham og flaget, tog vi en runde med Beechen. Vi klatrede til ca 13.000ft, som gav os den nødvendige verticale afstand, vi havde brug for, for at komme op i fart. Med Thomas som en stor referanse op himmelen, var det til slut enkelt hele tiden at holde den rigtige vinkel ned mod (min historie) historiens bedste flyby på en afstand af 10-15 meter til Thomas og flaget. Andrew Lovmore hang i skærm, på den anden side af Thomas for at få video og billeder.

Alle var helt ude af sig selv efter vi havde fundet løsningen på hvordan dette skulle gennemføres. Nu stod bare igen at gennemføre samme stunt nede over Vossavangen med landing på Præstegårdslandet.

Vanskelige vindforhold, stor tracking gruppe, lille landings område og meget

stort flag. En situation som skulle sætte os på Ekstremsportvekos sidste store prøve. Thomas hoppede ud af Beechen ca 400 meter ude over Vangsvatnet i 11.000ft, vi tog vores runde og hoppede ud ca 800 meter ude i ca 13.000ft. At ligge i luften med en relativ horisontal hastighed på godt over 200 km/t, sammen med 14 af dine venner, på vej ned mod et 300 m² stort flag, hængende over vandet, for så at komme ned og

lande foran et par tusinde tilskuer er en helt fantastisk følelse. Alt gik efter planen og Thomas kom ned i konge stil med en fantastisk præstationslanding som afslutning på årets Ekstremsportveko afslutningsshow. Det eneste som manglede var at Endre kunne ha været med os i luften og dele oplevelsen.

Så kom festen, koncerterne, store smil, dans og mange solbriller dagen efter.

Vi kommer til at tage kampen op igen i 2010 med nye og udfordrende stunts som gør Voss og Ekstremsportveko er et sted for udvikling og fremgang. Kom og bliv med når ting sker. Tak til alle deltagerne under årets TNM, for alt i giver til sporten. Drømmene bliver til virkelighed gennem langvarig hårdt arbejde!

versatile

ver-sa-tile | 'vərsətl |

1: embracing a variety of subjects, fields, or skills;
also: turning with ease from one thing to another.

2: the Triathlon by Aerodyne.

The first multipurpose 7 cell is still the best.

Whether you are competing in CRW, jumping into a stadium with a flag bigger than your canopy, making 15 camera jumps in a single day, skysurfing, making wingsuit jumps, or just transitioning from your student canopy, the Triathlon from Aerodyne will take you there.

Contact your local Aerodyne distributor
and jump one this weekend.

Triathlon

Proven performance.

Available in ZPX

by

Aerodyne

Aerodyne Research, 1405 Flightline Blvd, Unit 20.
Deland, Florida, 32724, USA.
Tel. 813.891.6300 Fax. 813.891.6315

better gear, better value, better skydives.

www.flyaerodyne.com/triathlon

Jentehopping

Ditta Valsdottir
Lise Nansen
Ellen Burchardt
Kristine Willadsen
Tone Bergan
Monica Smirnes
Hanna Mäki-Maukola
Marte Somby
Tonje Østby
Siri Grøndahl
Kari Hoel
Anja Pedersen
Siri Victoria Lund (forstuet ankel)

LISE NANASEN **TEKST**
MARIO HOYOS **FOTO**

TRETEN JENTER MØTTES PÅ JARLSBERG 8. AUGUST.
EN FALT FRA ETTER FØRSTE HOPP GRUNNET FORSTUET ANKEL.

Målet var flest poeng med flest jenter. Tre poeng ble foreløpig "jente Jarlsbergrekord", og høydepunktet kom med en open accordion så flat at du kunne stekt pannekaker på den! Vi gjentok de tre poengene på flystevnet på Jarlsberg dagen etter til stor jubel fra publikum. De kunne jo ikke vite at Pål B. hadde sneket seg inn blant damene...

Vi satser på ny jenterekord neste år – da fra flere fly og med mange flere jenter med!

skydive
empuriabrava

SEPTEMBER

5.-13. VECTOR FESTIVAL

skydive
empuriabrava
VECTOR FESTIVAL

17.-20. **FUXION CAMP 5**

18.-20. **EUSKADI** fs record attempt

OCTOBER

1.-4. EMPURIABRAVA 16-WAY TROPHY

16-WAY TROPHY

8.-12. **spanish national fs championships**

11.-17. GO VERTICAL-AUTUMN

GO VERTICAL

19.-25. **EMPURIAFLOCK-autumn '09**

DECEMBER

5.-8. **FUXION CAMP 6**

25.-3./01. X-MAS BOOGIE

x-mas boogie
empuriabrava

The biggest dropvent in Europe!

T: (+34) 972 45 01 11 - EMPURIABRAVA - SPAIN
WWW.SKYDIVEEMPURIABRAVA.COM - INFO@SKYDIVEEMPURIABRAVA.COM

BFSK-tur til Russland

14. JULI DRO ÅTTE GUTTER OG FIRE JENTER FRA BERGEN BFSK PÅ KLUBBTUR TIL RUSSLAND. LANDET DER VODKA ER BILLIGERE ENN VANN, OG KORRUPT POLITI OG MAFIA VANDRER GATELANGS. FORDOMSFULLE VI?

CHRISTINE PAULSEN TEKST

I likhet med resten av gjengen gledet jeg meg noe helt sinnsykt. For meg var dette den ultimale ferie da jeg fikk oppleve en helt ny kultur og hoppe fallskjerm.

Hoppfeltet het Aerograd Kolomna, lokalisert et lite stykke utenfor Moskva. Det så ikke særlig lovende ut da vi ankom i regn og tordenvær som fortsatte utover i morgentimene. Plutselig åpnet himmelen seg, og frem kom knallblå himmel og stekende sol.

Med hopp til under hundrelappen, pakk til 20 kroner (luksus som samtlige benyttet seg av etter alle hoppene), tre L-410, MI-8 helikopter (som vi selvfølgelig tok en god gammeldags Bergen speedstar fra) og skikkelig hotellrom med eget bad som lå 20 meter fra hoppfeltet, tok det ikke lange tiden før vi alle forelsket oss i dette stedet.

For å få lov til å hoppe måtte vi fylle inn en lang liste med spørsmål og akseptere ved signering på alle reglene. Vi fant fort ut at enkelte regler var bare til pynt, som da det ble satt kasser ved manifest under hopping og servert sjampanje i flyet. Nå skal det nevnes at vi ikke ble med på slikt tull.

Siden hotellet lå like ved hoppfeltet var det lett for de fleste å unne seg en ekstra time eller to på puten selv om hoppingen var begynt. Med de fleste mener jeg alle unntatt Sandro som stod klar hver morgen før fuglene dreit. Maken til hoppekåt fallskjermhopper skal man lete lenge etter!

På lørdagen var det fest og etter en lang dag med hopping, stekende sol og lite mat, tok det ikke mange pils før latteren satt løst. Og den billige alkoholen hadde nok skylden i at det ikke ble gjort rekordmange hopp dagen derpå. Spesielt ikke fra Glenn sin side som måtte få veibeskrivelse tilbake til festen (etter å ha hentet seg en ny flaske vodka) som bokstaveligst lå et steinkast unna.

Et par timer unna hoppfeltet lå det en vindtunnel. Med uslåelige lave priser, var dette noe de fleste slo til på, gjerne flere ganger i løpet av turen.

Uhell å lære av

Morgenen etter var jeg ivrig etter å teste ut skilsa jeg hadde lært meg i vindtunnelen. Jeg satte meg

opp på løft med Sunniva. Det gikk i freestyle, en fallskjermgren jeg virkelig har fått øynene opp for.

Hoppet gikk storartet og skjermåpningen var en drøm. Jeg tenkte jeg måtte rose pakkeren min når jeg kom ned.

Jeg husker jeg så på høydemåleren min da den passerte 1.000 fot og jeg gjorde meg klar til første sving i innkjøringsmønsteret mitt. Jeg så ned og ventet på neste pip fra dytteren som skulle gå i 600 fot. Men før det skulle komme ble jeg plutselig truffet av noe med stor kraft. Jeg hørte et høyt skrik og skjønte at jeg hadde kollidert med en annen fallskjermhopper.

Skjermen hennes ble viklet inn i min og den var på vei til å kollapse. Hun kuttet skjermen sin og jeg ble "gift wrapet". Jeg prøvde å få skjermen hennes vekk, men etter hvert som jeg begynte å spinne ble det umulig. Dytteren min hylte. Jeg tenkte at det eneste jeg kan gjøre nå er å prøve på nødprosedyre. Selv om jeg visste at skjermene ville vikle seg sammen til en stor tvinn, hadde jeg liksom ikke noen bedre ideer...

Men ingen ting skjedde. Jeg fortsatte å spinne mot bakken i samme hastighet. Jeg husker jeg tenkte: Faen, så dette er slutten... Jeg lukket øynene, skrek og besvimte mest sannsynlig like etter.

Det neste jeg husker er at jeg våknet i en sykebil med en masse folk over meg som snakket russisk og lyste meg inn i øynene med lommelykter. Så hørte jeg Maiken sin stemme som sa at det ville gå bra.

Og det gikk faktisk veldig bra. Jeg kom fra dette med tre stabile brudd i kjeven, ett stabilt brudd i ryggen, strekk i låret og mild hjernerystelse. Jeg har vært dritheldig! Dette er definitivt det skumleste jeg noen gang har opplevd, og jeg håper at jeg aldri får oppleve det igjen.

Jenten jeg kolliderte med, landet trygt med sin reserveskjerm. Hun så ikke meg og jeg så ikke henne. Vi var nok begge like opptatt med å se ned på landingsområdet.

Nå var det ikke helt slik jeg hadde tenkt å avslutte Russlandturen, men i uken før dette skjedde, hadde jeg det kjempegøy. Jeg har tatt veldig lærdom fra dette uhellet, og kommer til å se meg over skulderen en gang for mye fra nå av.

Til slutt vil jeg si tusen, tusen takk til dere som nærmest stod på hodet for å hjelpe og gjøre ting lettere for meg etter uhellet.

YNGVE SKÅLNES FOTO

PHILIP NORDÅS FOTO

PHILIP NORDÅS FOTO

GLENN FLISDAL FOTO

Jump in the Sun
full time Dornier G92
4500m < 13 minutes

**Christmas
Boogie**
19 Dec - 3 Jan

Freefly: Fabian Raidel // Jim Harris
Kristian Moxnes and Håvard Flaatt
(Skywalkers) // Mikey Carpenter
Alberto Fuertes // Andy Lovemore
Formation: Simon Cathrine
Ronan Whelan
Herman Landsman

Skydive Spain

G-Fly

26 - 28 Sept
www.funshineboogie.com/gfly.htm
Girls only freefly boogie
limited spaces

**Satori
Academy
Camps**

www.teamsatori.co.uk
16th-18th October
FSI Academy
17th-21st December
4 Way Academy

**SATORI
ACADEMY**

www.teamsatori.co.uk

www.skydivespain.com

Aerodromo la Juliana, Bollullos de la Mitacion, Sevilla, (Spain) +34 687 726303 info@skydivespain.com

Design by hollykilham@googlemail.com

Én sommer, tre head-down rekorder!

FØLELSEN AV Å SE 108 PERSONER STUPE INN MOT EN SVART KLUMP, OGSÅ KJENT SOM FORMASJONEN, ER FAKTISK HELT UTROLIG. SPESIELT NÅR ALT ER PERFEKT ORGANISERT OG DET ENESTE DU TRENGER Å GJØRE ER Å FLY RETT FRAM, STOPPE, TA GREP, SPEEDE OPP, PRESENTERE OG BRUKE RESTEN AV HOPPET TIL Å PRØVE Å BIDRA TIL AT FORMASJONEN FLYR BEST MULIG.

HÅVARD FLAAT **TEKST** BABYLON FREEFLY **FOTO**

Helt siden jeg begynte å hoppe har jeg drømt om å en gang være med på å sette en verdensrekord i head-down. Disse rekordene samler den absolutte verdenseliten, og nivået på både de tekniske ferdighetene til hopperne samt organiseringen av selve hoppene må være på topp for at dette skal lykkes. Det er imidlertid en ganske lang vei fra drøm til virkelighet.

Europarekord

Sommerens første rekord, Europarekorden, gikk av stabelen i Empuriabrava i starten av juni. Norge stilte mannsterke med fire mann. Mathias, Kristian, Derek og meg selv. Anna hooka oss opp med en plass å bo, værmeldingen var bra og alt lå til rette for ny rekord. Planen til organisatorene var å sette en 51 manns og i overkant av 100 hoppere var påmeldt til selve rekorden. Det sier seg selv at konkurransen om slottene var knallhard. I tillegg ga dette organisatorene muligheten til å bytte ut deltakere når de måtte føle for det. Dette var noe de også benyttet seg av til det fulle. Gjorde man én feil var man ute.

Vi startet med å gjøre noen 20 manns

oppvarmingshopp. Foruten å komme i gang og få banka litt rust var hensikten med disse hoppene å selektere de riktige personene til selve rekorden og å finne de riktige slottene til hver enkelt. Etter hvert ble gruppene byttet om på og noen grupper begynte å trene mer spesifikt på selve rekorden. For min egen del så fikk jeg slotten som første stinger på basen, og hele dag to brukte vi på å bygge de innerste 20 i formasjonen så fort som mulig. Mye av utfordringen på en rekord ligger akkurat her. Ikke bare må den innerste kjernen fly veldig solid, men man må også bygge fort for å gi de ytterste god nok tid til å bygge resten av formasjonen.

Da vi så begynte med 51-manns rekordforsøkene på dag tre dukket flere problemer opp. Selve hoppingen gikk veldig bra og vi hadde flere forsøk som nesten satt, men det var alltid ett eller annet som skar seg. Den kanskje største utfordringen var å få flyene til å fly i den formasjonen vi ville ha de i. Som de fleste vet så flyr ikke en Skyvan like fort som en Twin Otter. Og en Twin Otter sliter i tillegg med å henge med en Beech 99 så timingen var vanskelig. I tillegg så begynte flere å slite med hypoksi. Vi var allikevel nære nok denne dagen til at vi følte oss temmelig sikre på at det ville sitte neste dag.

Jeg følte meg veldig sikker på at rekorden kom til å sitte da jeg sto opp neste dag. Vi hadde hatt de fleste utfordringene dagen før, og så lenge vi rettet på de så måtte det sitte. Problemet som oppsto denne dagen var imidlertid å få alle 51 til å være maksimalt skjerpet samtidig. Alle hoppene vi gjorde var bra, men det var alltid en eller annen som ikke fant fram til slotten sin. Dette resulterte i mange utskiftninger i formasjonen i løpet av dagen. Når vi gikk opp på dagens siste løft satt absolutt alt. Formasjonen fløy som aldri før og uansett hvor jeg så, så jeg ingen som var ute. Det måtte være rekord.

Rekord ble det! Hele formasjonen fløy i ni sekunder, noe som virkelig er en evighet. Vi hadde fremdeles en dag igjen og vi bestemte oss for å gå for en 70 manns, noe som ville bety ny Europa- og verdensrekord. Vi gjorde flere veldig bra forsøk med godt over 60 personer inne, men ny verdensrekord ble det ikke. Foreløpig i alle fall.

Norgesrekord

Vi dro direkte fra Empuria til Voss for å sette den første offisielle Norgesrekorden i head-down. De siste to årene har vi organisert Vertical Moment for å forsøke å øke head-down ferdighetene til de beste norske freeflyerne. Totalt inviterte vi 30 hoppere til årets Vertical Moment. Målsettingen var rett og slett å bli flinkere samt å sette en 14-manns Norgesrekord. Dessverre var det flere som ikke kunne stille grunnet jobb og vi begynte å jobbe med å sette en 12-manns i stedet.

Disse hoppene var noen av de morsomste jeg gjorde denne sommeren. Utfordringene med denne rekorden var omtrent akkurat de samme som vi hadde på Europarekorden, men forskjellen var at vi prøvde å løse de uten å bytte om for mye på formasjonen. Det var rett og slett jævlig fett å sette denne rekorden, på grunn av de som var med på den. Spesielt synes jeg det var kult at Dag og Endre ble med siden de mer eller mindre er årsaken til at så mange hopper freefly i Norge i dag. I tillegg hadde vi med en stor mellomgenerasjon og deltakere fra de nye landslagene. Dette viser for meg at freeflymiljøet i Norge vokser og ikke minst er bærekraftig. Så lenge alle løfter nivået sitt ett eller to hakk videre ser jeg ingen problemer med å bygge en 20-manns i Norge allerede neste år. Gi gass folkens!

Vendensrekord!

Den virkelig store utfordringen sto imidlertid foran oss. 108-manns verdensrekord i Skydive Chicago. Når den forrige verdensrekorden, 69-manns, ble satt for to år siden fikk jeg omtrent hakeslepp. Det var så sinnsykt stort. Imidlertid så åpnet det øynene til de fleste av oss og på våre reiser rundt omkring i verden de siste årene har vi stort sett ikke pratet om annet. Når det endelig nærmet seg var det en veldig spesiell stemning i luften. "Chicago dude!" er og blir det mest brukte uttrykket sommeren og.

Jeg, Kristian og Mathias dro rett fra World Games i Taiwan til Chicago. Skydive Chicago er et legendarisk felt. Ryktene, folkene som er der, fasilitetene, flyene,

hangaren, badedammen med wakeboardbane og tikibar bidrar til å skape en utrolig atmosfære. Det bare må sjekkes ut, et utrolig hoppfelt. Her skulle det altså skje. Den første formasjonen i head-down over 100 mann!

Som sist vi var der benyttet vi oss av Wal-Mart sin utrolige return policy. Vi dro rett til Wal-Mart og handlet varer for 918 dollar. To store telt, et party-telt, bord, hengekøye, stoler, madrasser, sengetøy, laken, gassbrenner, kokeutstyr, kjølebag og en frisbee! På vei hjem leverte vi alt tilbake igjen og fikk igjen alle pengene med unntak av to dollar og 14 cents for frisbeen som vi valgte å beholde. No questions asked.

Her var konkurransen om plassene mye hardere enn på Europarekorden. Godt over 150 sinnsykt gode freeflyere var invitert til rekorden og gjennom hele uka så ble folk økset i hytt og gevær. Jeg lyver ikke når jeg sier at hvis man gjorde en liten feil, eller det så sånn ut på videoen så ble du øksa. Til og med en av organisatorene ble økset. Så det var rimelig intenst, men rettferdig.

Som på europarekorden ble vi delt inn i "mindre" grupper for å varme opp og selekttere folk til rekorden. Slotten min var noe lengre ut denne gangen og jeg hadde Kristian like bak meg og Mathias bak der igjen. Jeg ble plukket ut i det

de kalte for "basen". Den såkalte "basen" besto først av 44 personer men formasjonen ble endret og da ble vi 40. Målet var å bygge de første 40 av formasjonen på utrolige 16 sekunder. Dette trente vi på et par dager.

Dagen etter begynte selve rekordforsøkene. Det var en helt utrolig positiv stemning i forkant av forsøkene. Alle var overbevist om at vi kom til å klare dette lett! Det ble bestemt at vi skulle gå fra 17.500 fot, noe som ga oss 10.500 fot å gjøre selve rekorden på siden separasjonen startet i 7.000 fot. Det er ikke spesielt mye tid, men organisatorene mente det var bedre å ikke gå høyere enn nødvendig da dette

Wal-Mart
- no questions asked.

ANNA HOWERSKI Foto

kom til å holde folk skjerpet. En svært interessant tankegang siden kapasiteten var 21.000 fot.

Problemet vi hadde på Europarekorden med å få flyene til å fly i formasjon eksisterte ikke her. Fem Twin Ottere tok oss opp i en tettere formasjon enn jeg noen sinne har sett. Noen ganger føltes det "for tett" da du exitet fra flyet og passerte vingen til flyet under på en armlengde eller to avstand. Men følelsen av å se 108 personer storme inn mot en svart klump, også kjent som formasjonen, er faktisk helt utrolig. Spesielt når alt er perfekt organisert og det eneste du trenger å gjøre er å fly rett fram, stoppe, ta grep, speede opp, presentere

og bruke resten av hoppet til å prøve å bidra til at formasjonen flyr best mulig.

På rekorddagen gjorde vi totalt seks hopp. Alle var ekstremt bra hopp med over 100 inne hver gang. Imidlertid så var det alltid en eller annen som ikke fant slotten sin og rekorden uteble inntil sunsetload igjen. Fra min vinkel føltes dette hoppet helt perfekt, bortsett fra at jeg i det fjerne så en person carve rundt nesten hele formasjonen til han ble ute av mitt synsfelt. Jeg var mildt sagt spent når jeg landet, men ingen kunne si om den satt eller ikke, men de fleste hadde sett det jeg hadde sett. De neste timene ble nervepirrende. Organisatorene låste seg inne på

debrief auditoriet med dommerne. Resten av oss måtte bare vente. Når vi endelig kom inn i rommet og fikk se videoen tok det helt av! Den nye 108 manns verdensrekorden satt som ett skudd i utrolige 1/3 dels sekund, like før separasjon. Videoen som selvfølgelig finnes på Youtube må bare sees!

Når jeg tenker tilbake på rekordene så ser jeg bare en ting. De kommer til å bli større! Som følge av at nye og raske tunneller popper opp i hele verden kommer head-down ferdighetene til freeflyere verden over til å eksplodere. Organiseringen kommer også til å bli bedre pluss at vi har muligheten til å gå høyere og fra større fly. Det

kommer ikke til å gå lang tid før vi ser en 200-manns. Bare håper at jeg får muligheten til å bli med igjen, og at jeg overlever separasjonen.

For min egen del så er jeg utrolig glad over å ha fått muligheten til å være med på alt det jeg har vært med på sammen med Kristian og Mathias. De siste årene har vært rett og slett utrolige å oppleve. Så hvis dette viser seg å bli vår siste sesong som konkurrerende lag, så finnes det vel neppe bedre måte å avslutte på. Vil takke dere begge to for at jeg fikk muligheten til å hoppe med dere disse årene og derav oppleve alle disse tingene. Tusen takk!

Hva er fremtid – og hva inneb

I FRITTFALL #1/09 KOM
MATHIAS MED VELDIG
MANGE GODE SYNSPUNKTER
PÅ FREMTIDEN FOR
IDRETTSSATSNINGEN TIL F/NLF.
SOM SVAR PÅ TILTALE ØNSKER
JEG MED DENNE ARTIKKELEN Å
KOMME MED MINE SYNSPUNKTER
PÅ HVA JEG TROR ER FREMTIDEN
FOR NORSK FREEFLYING, OG
HVA DETTE VIL INNEBÆRE FOR
LANDSLAGENE VÅRE.

HÅVARD FLAAT TEKST OG FOTO

Først vil jeg berømme Mathias for all innsatsen han har lagt ned i det foregående året. Jeg synes det er berømmelig å engasjere seg på en slik måte, og ikke minst å ha evnen til å tenke kreativt når vi sto ovenfor et slikt generasjonsskifte som vi gjorde i fjor. Målet må uansett være å komme tilbake til verdenstoppen så fort som mulig. At

det er mulig har våre to nye landslag bevist ved å ta en meget imponerende fjerde og femteplass i årets World Cup. Gratulerer!

Men hva skjer egentlig i freeflymiljøet for tiden. Hvor er verdenseliten? Som Mathias skriver så har grenen VFS, Vertical Formation Skydiving, vært på fremmarsj de siste årene. Dette gjelder spesielt i USA der alle nå driver med VFS. Franskmennene var selvfølgelig tidlig ute med å gi forbundsstøtte til en satsning innen denne grenen. Dette gjorde de til og med før det var offisiell gren!

For de som ikke er kjent med hva VFS er så er det kort fortalt FS, bare vertikalt. Fire utøvere konkurrerer i en divepool bestående av randomness og blokker. Forskjellen er imidlertid at det foregår i to posisjoner, head-up og head-down og at man da selvfølgelig har transitions mellom og at flere av poengene bygges på ulike level, altså i høyden. Med tiden tror jeg også cartwheels og saltoer vil komme inn i blokkene. En utrolig spennende og interessant gren som jeg ser på som veldig utfordrende.

Som svar på spørsmålet mitt om hvor verdenseliten befinner seg så er svaret mitt krystallklart. De driver nå med VFS.

en for norsk freeflying ærer dette for landslaget?

De franske verdensmesterne i freestyle og worldcup vinnerne fra 2007 i freeflying har gått sammen om et utrolig bra lag. De nybakte britiske world cup vinnerne har også et lag som nylig vant British Nationals i skarp konkurranse med the bad lieutenants som også er veldig flinke og består av navn som for eksempel Jim Harris som flere nordmenn har stiftet bekjentskap med. De finske freestyleverdensmestrene ryktes å slutte med freefly for å satse på VFS. Det sammen gjør svenskene. I USA er det som sagt mange lag som driver med dette og det skal bli spennende å se hvor mange lag som stiller i årets US nationals i oktober.

Hva skjer med dette i Norge? I løpet av de siste to årene og spesielt det siste har jeg registrert økt interesse for å gjøre vertikale hopp og sekvenser i freeflymiljøet i Norge. Vi på Skywalkers har også drevet litt med dette på våre treningsleire og funnet dette veldig læringsrikt og morsomt. Det er faktisk utrolig hvor mye flinkere man kan bli i head-down og head-up ved å trene VFS. I kjølvannet av dette har det nå blitt dannet et svensk norsk lag som heter Nordic Eight. Laget består egentlig av to lag pluss to videomenn, der det ene er rent svensk mens det andre er noe så utradisjonelt som svensk-norsk. I tillegg til

undertegnede er Bent Onshus med. Bent har over lengre tid vist interesse for denne type flyging og flere har latt seg imponere av Bent, Kristin, Hans Olav, Aleksander og Arne Helge sin fremgang som freeflyere ved å fokusere litt mere på det vertikale. I utgangspunktet skal vi trene en helg hver måned i vindtunnell. Mot sommeren blir det nok også en del hopping. Det skal uansett bli vanvittig morsomt å se hvor langt vi kan komme. I tillegg til dette forsøkte en av våre nye landslagsutøvere, Marius Sotberg, å scramble sammen et lag til å stille i British Nationals i VFS. Dette ble det desverre ikke noe av på grunn av at de aktuelle deltakerne ikke kunne ta seg fri i den aktuelle perioden. Men at interessen er der er det ingen tvil om.

Målsettingen til idrettssatsningen til F/NLF er gode resultater internasjonalt og kunnskapsoverføring/motivasjon av hoppere i Norge. Hvordan skal man så oppnå dette? Å oppnå gode resultater internasjonalt er jeg ikke bekymret for i det hele tatt. Vi har gjennom våre landslag i freeflying og FS vist at vi er motiverte, dedikerte og ikke minst villige til å ofre det som skal til for å prestere. Det jeg derimot er litt bekymret for er at vi skal komme i gang med VFS for seint. Det er litt

typisk norsk å være skeptisk til forandring. Men denne grenen tror jeg er kommet for å bli. Den er utfordrende og kommer til å rekruttere hoppere fra både freefly og FS miljøet. Det har sett eksempler på allerede og det var morsomt å lese i 90% at mange ganger verdensmester i FS Eliana Rodriguez fra Arizona Airspeed også har fått interesse for sporten. Sporty! Mye av dette kommer selvfølgelig av at de nyere og moderne vindtunnelene gjør det mulig. I mine øyne er det også mye mere interessant å drive med FS hvis det innebærer flere kroppsposisjoner, ulike level og transitions. Det gjør det iallefall mer utfordrende og vanskelig.

Som leser har du kanskje skjønnet poenget mitt nå. Jeg mener dette er fremtiden og jeg ønsker at vi skal komme i gang med et landslag i denne sporten så fort som mulig. Slik jeg har forstått det skal det nå i høst tas ut et landslag for en tre års periode. Dette landslaget skal etter planen bestå av et ubestemt antall folk. Det avgjørende skal være hvor mange som er motivert for satsning og så legges lagstrukturen opp etter dette. Etter min mening en veldig kreativ og spennende løsning. Jeg mener selvfølgelig også at det er viktig å lytte til utøverne selv. Hvis de selv ønsker å

forsøke seg på en satsning i VFS burde de få lov til det og i mine øyne ville det vært ubetinget bra. For min egen del kunne jeg veldig gjerne tenkt meg å være del av en slik satsning hvis de som nå er på landslag kunne tenke seg å ha meg med.

For det norske freeflymiljøet tror jeg dette ville være en positiv vitamininnsprøytning. Vi er helt klart en av verdens beste freeflynasjoner, men vi har mye og hente på det vertikale. Interessen er stigende og flere og flere ser utfordringen med å fly sekvenser på hodet og i head-up. Et nytt landslag i VFS ville derfor kunne spre masse kompetanse og heve nivået ett stort hakk videre.

For de av dere som er bekymret så tror jeg ikke dette vil bety døden for artistisk freeflying i Norge. For meg er freeflying all type flyging som innebærer vekslende mellom posisjoner og som stimulerer til en kreativ tankegang bak et hopp. Når det gjelder konkurransegrenen freeflying så må vi nok erkjenne at det foregår en strøm av interesse vekk fra den artistiske delen av sporten og inn i VFS. Så sitter vi til slutt igjen med valget. Kjempe i mot, bli med på bølgen eller kanskje kjøre en kombinasjon slik som Mathias også skisserer i sitt innlegg.

frittfall

Vinn lagdresser!

Frittfalls redaksjon utlyste en konkurranse for ungdom under NM på Æra. Konkurransen skal stimulere aktivitet og konkurransehopping, både i FS4 og FF. Vinner er det laget som gjør flest laghopp på rikscenteret fra sesongstart til 15. juli 2009. Vinnerne er lagdresser fra SkyDesign Collection, sponset av Frittfalls redaksjon. Et lag og FF lag får alle hopper som deltar, det vil si lag og alle hoppere som deltar på rikscenteret i løpet av sesongen. Kjøptidene for deltagere er de samme som tidligere på rikscenteret. Hoppene er utgjort av hoppet. Hoppet er gjort på høye av høyde. Redaksjonen utlyste jule.

Lag de fineste lagdressene!

P.O. Strømsmo er redaktøren favoritt gjennom alle tider.

Og vinneren er Engleflass!

TROND BOLSTADFoto

Frittfalls redaksjon utlyste en konkurranse for 2009 under NM 2008 på Æra. Konkurransen skulle stimulere aktivitet og konkurransehopping, både i FS4 og FF.

Vinnere er det laget som gjorde flest laghopp på rikscenteret fra sesongstart til 15. juli 2009. Engleflass!

Engleflass konkurrerte egentlig bare med Aimo om premien. Aimo gjorde 15 laghopp i perioden, Engleflass hele 41. Utklassing!

Laget består av Torstein Valen, Sissel Finnseter, Rolf Gunnar Hanssen, Helene Løken, Tim Nansen og Elise Myglund med kamera. Dette i henhold til registreringen på Æra. Hvem som har alternert og hvem

som må avstå fra dress får laget selv beslutte. Ut fra bildet under NM ser det ut til at det kan bli aktuelt å sy en dress i unisex som må passe flere...

Premien er lagdresser fra SkyDesign Collection, sponset av Frittfalls redaksjon. Fire FS dresser og en kameradress kan bestilles hos Bjørg. Gratulerer!

Denne konkurransen genererte 280

hopp på rikscenteret. Ikke noe voldsomt løft, men hva hjelper det å minnes "gamle dagers" frequent flyer konkurranser?

Laget bør i alle fall være fornøyd! Verdien av dressene utgjør omtrent halvparten av hoppprisen, så det blir rimelige laghopp!

CRAZY VIKING CAMP 2010

23. SEPTEMBER-11. OKTOBER

VELKOMMEN
TIL NESTE
ÅRS
RÅESTE CAMP
SOM ER
ÅPEN FOR
ALLE!

PRIS KR:
29.990

Bli kjent med de andre Vikingene hos Bill og crewet i Lodi!

**LODI, CALIFORNIA, 18 DAGER,
101 HOPP FRA 13.500 FOT, EN TIME I VINDTUNNEL,
REISE, OPPHOLD, BIL, PARTIES OG GOODIES!**

CRAZYVIKINGCAMP.NO

Vi minnes humørsprederen

BUSTETE HÅR. SMITTENDE LATTER, RAUS, EKTE OG SJARMERENDE DISTRÉ. EN VELDIG GOD KOMPIS. DET ER SÅNN VI VIL HUSKE GORM ØSTLIE. EN FYR VI BLE FRYKTELIG GLADE I. OG HAN HADDE MANGE VENNER. GORM HADDE EN SJELDEN EVNE TIL Å KOMME I KONTAKT MED MENNESKER RUNDT SEG.

Humørsprederen og personligheten i basemiljøet gikk bort en trist påskedag i år.

Gorm var en ekte 68-er, sett bort fra at han var født 15 år for seint. Han var utfrika, morsom, lattermild og langhåra. Gorm fylte det rommet han var i, og det var umulig å ikke legge merke til denne bustete, blide og morsomme figuren med den legendariske latteren. Latteren hans var et kapittel for seg selv. Han lo ofte, mye, høyt og lenge, og han smittet alle rundt seg med gleden sin.

Vår gode kamerat døde etter et basehopp fra Kalskråtind i Romsdalen. Ingen så hva som egentlig skjedde, men det har blitt kjent at han sannligvis fløy såkalt proximityflyging med wingsuit nær fjellet. Denne formen for wingsuitflyging hadde han gjort de siste hoppene, og det var sannsynlig at han gjorde det også denne triste påskedagen i 2009.

Gorm var godt inneforstått med risikoen ved denne formen for radikal flyging, og han gjorde sine forberedelser grundig og seriøst. Dessverre gikk noe alvorlig galt under det siste hoppet. Han ble funnet omkommet under fjellet av redningsmannskapene. Ingenting tyder på at det var noe galt med utstyret han hoppet med.

Gorm var også selv engasjert i arbeidet med å forhindre flere ulykker i hoppemiljøet og han advarte ofte andre hoppere om faremomenter. Han delte alltid sine erfaringer med andre og fungerte som mentor for flere hoppere.

Gorm var også en ivrig fallskjermhopper, og de første årene var han fast gjest på Østre Æra om sommeren. Mange vil huske eggevogna hans «blue sky» og den svære St. Bernhardshunden som han var så sinnsykt glad i.

Han elsket stemningen på verandaen på Æra, og ble ofte observert med en rullings i munnaviken og en øl i hånda mens han pratet ivrig og høyt med andre. Gorm trivdes godt på Æra og var en kjent skikkelse i miljøet. De siste årene var han mindre aktiv i fallskjermmiljøet, men vedlikeholdte alltid lisensen og stakk en tur oppom.

Tross hans lidenskap for rullingsen var han i irriterende god form. Mange fikk oppleve Gorm røykende på en rullings i fjellheimen når de selv kom pesende flere hundre meter bak. Hva var denne mannen egentlig lagd av? Det kommer heller aldri til å bli glemt da han bar en skadet hoppekompis på ryggen ned steinura i Stabbeskaret. Mannen var lagd av stål, men smilte bare med et stort glis da det ble kommentert.

Det var herlig avslappende å være sammen med Gorm, livet var ikke for høytidelig. Bekymringer var sjelden tema, og evnen til å tenke positivt og framover var en stor egenskap Gorm hadde.

Vi glemmer aldri den bustete hårsveisen din, den slitte genseren, rullingsen, alle turene, hoppinga og den fantastiske latteren. Gluntan base blir aldri helt det samme uten deg.

“Ha en god en” sa Gorm til kompisen før han hoppet det siste hoppet. Og som alltid med det samme gliset og bustete håret.

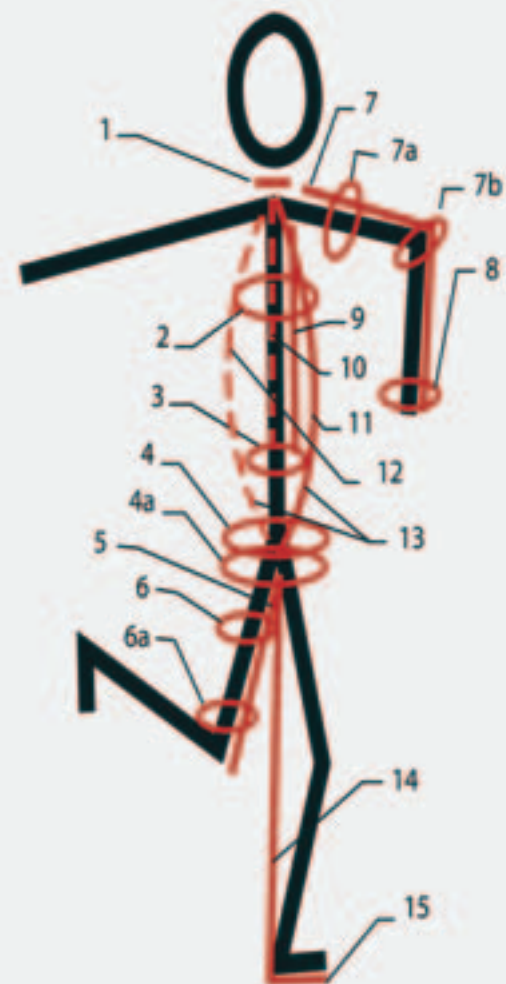
Våre tanker går til datteren og hans nærmeste familie.

C-ya, Magnus Nypan

SD COLLECTION

MÅLESKJEMA HOPPDRESS

1	skulder ↔ skulder	cm
2	rundt bryst	cm
3	rundt midje	cm
4	rundt hofte	cm
4a	rundt hoft (jente)	cm
5	skritt ↔ midt på kne	cm
6	rundt tykkåret	cm
6a	rett over kne	cm
7	skulder ↔ håndledd	cm
7a	biceps	cm
7b	albue	cm
8	håndledd	cm
9	armhule ↔ midje	cm
10	nakke ↔ midje	cm
11	skritt ↔ hals	cm
12	skritt ↔ nakke	cm
13	hals ↔ skritt ↔ nakke	cm
14	skritt ↔ gulv	cm
15	skotupp ↔ hæl	cm
16	høyde	cm
17	vekt	kg
18	gutt/jente	
19	bestillingsdato	

farger nylonstoff: hvit, lys grå, gul, orange, rød, blåturkis, grønturkis, rød-lilla, blå-lilla, kongebå, marine, svart.

farger bomull: hvit, gul, grønturkis, rød, magenta (sterk rosa), burgunder, lys lilla, lys kongebå, marine, svart

farger spandex: hvit, lys grå, mørk grå, gul, sennep, rød, burgunder, grønturkis, rød-lilla, blå-lilla, kongebå, marine, svart

Når du tar målene bør du ha på deg det du vanligvis har under hoppdressen på sommeren. Husk at dressen blir lik de målene du oppgir - ferdig sydd.

SKYDESIGN COLLECTION • LUNDEVEIEN 20 • 2435 BRASKEREIDFOSS
MOB: 90 78 73 70 • TLF/FAX: 62 42 33 10
URL: WWW.SDCOLLECTION.NO • E-POST: BESTILL@SDCOLLECTION.NO

JEG BESTILLER HERVED:

HOPPDRESS PRIS

☐	slick suit nylonfront	2.170,-
☐	slick suit bomullsfront	2.300,-
☐	bomulldress	2.300,-
☐	lett type boogieutgave	2.300,-
☐	kameradress big wing	2.390,-
☐	kameradress small wing	2.150,-
☐	freeflydress	2.340,-
☐	blyvest (3 kg m/ekstra lommer)	760,-
☐	varmetight (Polartech power stretch)	760,-

EKSTRAUTSTYR

☐	forsterket kne	100,-
☐	polstret kne (med varmestoff)	170,-
☐	lag grep (ben grep)	220,-
☐	doble armgrep	120,-
☐	booties standard	470,-
☐	stringbooties standard	590,-
☐	stringbooties med regulering	710,-
☐	Arcteryxbooties	710,-

PRIS

☐	pynte- og forsterkningsbånd	145,-
☐	sliderholder	65,-
☐	dobbel nylonfront (lyse farger)	300,-
☐	løs varnehals "smekke"	280,-

FARGER

- front: _____
- ben: _____
- rumpe: _____
- spandex sider: _____
- spandex rygg: _____
- spandex skritt: _____
- arm ytters: ☐ bomull ☐ spandex
- forsterkningsbånd: _____
- grep/vinge: _____

Prisene er inklusive moms.

- ☐ Jeg ønsker å betale i oppkrav (+ porto) ☐ Jeg ønsker å betale med kredittkort (+ porto)

- ☐ VISA kortnummer: _____ Utløpsdato: _____
- ☐ Euro/Mastercard kortnummer: _____ Utløpsdato: _____

- Navn: _____
- Adresse: _____
- Postnummer: _____ Poststedsted: _____
- Telefon: _____ Mobil: _____

MAIL BESTILLING TIL:

bestill@sdcollection.no

Arild Brandsnes

SÅ ER ARILD BORTE. FALLSKJERMHOPPEREN MED D-200, I2-109, FORMANN F/NLF I 1985 OG 86, OG NESTFORMANN UNDER TOROLF PAULSHUS I 1982, 83 OG 84. DEN RYDDIGE OG ANALYTISKE SIVILØKONOMEN DØDE AV KREFT 4. JUNI 2009.

Arild tok gjerne utfordringer, også de store, i både arbeid og fritid. Med Haldis og to barn ble det bygget hus i Oppegård samtidig som han tok sine store tak i F/NLF og var økonomisjef i IVECO. En kapasitet vi sjelden ser maken til! Arild var blid og glad av natur, men gnistret i møte med udugelighet og uærlighet.

Hans kjærlighet til musikk, gamle sivile flymaskiner, trange demohopp og amerikanske biler var en konstant kilde til glede! De ganger vi tok bilene og kappkjørte så V8-er'n dundret på alle de merkelige flystriper vi gjestet, var latteren løssluppen og glad.

Sammen med Arild ble det moro med problemløsning – og vi løste mangt et problem, om ikke for annet bare for å ha løst det! Så også de to største oppgaver F/NLF har hatt, nemlig Rikssenteret med en investeringsramme på 3,3 millioner og like etter standardiseringsprosjektet på elevutdanning og utstyr som krevet finansiering av 4,2 millioner. Torolf og Arild dro godt sammen og Torolf kunne i sin formannsperiode med rette stole fullt og fast på Arild under sine lange opphold i Abu Dhabi. Det ble både Rikssenter og elevprosjekt under full kontroll.

Arild var også sterkt opptatt av at F/NLF ga Jens-Henrik Johnsen nok høyde slik at hans visjoner fikk fly. Ingen var stoltere på F/NLFs vegne enn Arild da Jens-Henrik ble generalsekretær i Norsk Aero Klubb. Samfunnsaksept som forutsetning for vår idrett, var noe Arild satte høyt som verdigrunnlag. Han fikk Trollveggen med ulykker og hoppforbud inn i sitt lederskap med full tyngde. Stødig navigering ikke minst fra Arild, tok oss ut av den krisen. Da landslaget og Nimbus utviste dårlig skjønn ved kjøp av OH-POA, en Pilatus Porter med stempelmotor

fra Finland, tok Arild initiativet til løsning, og Driftspoolen for Østlandet II ble dannet. Måten Arild overtalte et meget ublidt Tollvesen til ikke å ilegge oss straffetoll og moms er klassisk! Analyse slo ut regelbøkene. Han vant. Og OH-POA ble LN-BIP.

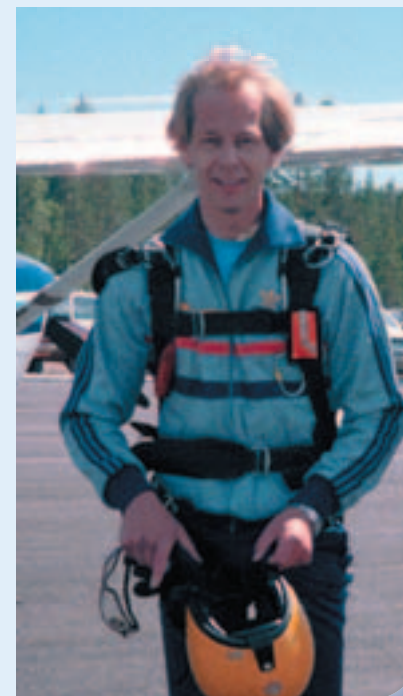
Arild har vært profesjonell, men med sjel hele livet og gjennom en karriere som spenner over lederskap og økonomi i Norge og Danmark, med Iveco og Widerøe. Afrika med Norsk Folkehjelp. Et jobb han virkelig fikk bruk for all sin kløkt og kunnskap i. Og han hadde stor respekt for Afrikanerne. Flotte problemløsere som han sa.

Like etter at Arild fikk sin kreftdiagnose aksepterte han en svært krevende stilling i Brasil. Han ga seg ikke før han ble tvunget i kne av en ubarmhjertig sykdom.

Takk for at vi fikk nyte godt av din kunnskap og arbeidskapasitet og glede oss over ditt vennskap Arild.

Våre tanker går i dag til Haldis, Anita og Rolf Erik og vi deler deres sorg.

Kjell T. Olsen, D-26.

CYPRES 2

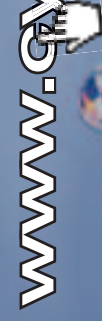

Reliability Made in Germany

PERFORMANCE COMES FROM EXPERIENCE

Congratulations to the CYPRES sponsored
Team Babylon and all participants of the
51 way Euro Headdown Record 2009 in
Empuriabrava, Spain.

www.cypres.cc

Photo: Babylon

XT handdeploy pilotskjermer

MORTEN KRISTOFFERSEN, SU **TEKST OG FOTO**

XT?

Først til dere som lurer på hva en XT, som er en forkortelse for eksperimenttillatelse, er for noe:

En XT gis av SU til enkeltpersoner og organisasjoner for å gjennomføre hopping i forsøks-, og utviklingsøyemed, inklusiv testing av fallskjermutstyr. Dette kan være hopping eller bruk av fallskjermutstyr som ikke er beskrevet i Håndboka eller Materiellhåndboka, men som SU ønsker å få mer erfaring om.

Pilotskjermer

På fallskjermutstyr til fritt fall har vi en pilotskjermer som trekker fallskjermen ut fra containeren. Tidligere var alle pilotskjermer fjærpiloter. Piloten var pakket sammen med skjermen inne i containeren og lukket med et håndtak. Man

trekker i håndtaket, pilotskjermeren spretter ut og trekker ut fallskjermen. Dette fungerer i de aller fleste tilfeller helt utmerket, men fjærpiloten kan sprette inn i turbulensen til hopperen og i verste fall bli værende der til liten nytte.

En luring som heter Bill Booth hadde en elev som pga overstabilitet ofte fikk pilotforsinker. Booths løsningen var å fjerne springfjæra og pakke piloten i bukselomma til eleven. Eleven kastet pilotskjermeren ut til siden og vekk fra turbulensen. Problemet med pilotforsinker var løst. Bill Booth er forøvrig også mannen bak 3-rings systemet, tandemhopping, skyhook og vector-riggen. Handdeploy systemet ble standarden på sportsutstyr, mens fjærpiloten ble beholdt på elevutstyret i Norge.

Handdeploy ved AFF-hopping

Vi har i Norge hatt i flere år en eksperimenttillatelse gående på bruk av handdepropilot i stedet for fjærpilot

Ved linehopping i HaGL

på AFF-kurs. Flere klubber har deltatt og vi i SU har fått et erfaringsgrunnlag som vi har trukket en konklusjon fra. Bruk av handdeploy-pilot gir flere fordeler enn ved bruk av fjærpilot. Elevhopping med handdeplotypilot fra hopp nummer en, vil bli beskrevet i standardiseringsdirektivet for grunnkurs AFF.

Handdeploy ved linehopping?

Så er det linehoppingen vår da. Vil det være en fordel å kassere fjærpiloten der også? Dette prøver vi i HaGL og finne ut av. I stedet for en pinne eller kabel i enden av lina har vi festet på en lomme der vi pakker inn handdeploy-piloten. Lomma strikker vi fast til riggen med lina. Når eleven hopper ut av flyet og line og pilotbånd er blitt stramt kommer piloten ut av lomma og trekker ut skjermen på vanlig måte. Piloten vil på denne måten alltid være i "ren" luft når den skal trekke ut skjermen.

Andre fordeler er at riggen blir lettere å pakke og man slipper overgangen fra håndtak til handdeplotypilot senere i progresjonen.

Hvordan utfører man da UL/T hoppene? I HaGL har løst dette med å lage en enkel «dummpilot» av driverpapir og tape. Alt selvsagt nedbrytbart! Dette har fungert veldig bra. Det er mye lettere for en hoppmester å se eleven kaste en driverremse enn at eleven vifter med et håndtak 50 meter under flyet.

Planen videre

HaGL har så langt gode erfaringer med handdeploy på lineprogresjone. Det vil bli utarbeidet en rapport til SU med erfaringene våre. SU vil da vurdere om andre klubber som er interessert å prøve dette systemet vil bli med på en ny XT.

30 DAG HMA

FLERE HOVEDSKJERMER
LEVERES NÅ MED HMA
LINER SOM STANDARD.
LINETYPEN ER RELATIVT NY,
OG FØRST NÅ BEGYNNER
VI Å FÅ BITTELITT ERFARING
MED LINENES EGENSKAPER,
SLITESTYRKE OG LEVETID.

TORÉ BUER, **TEKST**

HMA har flere av de samme egenskapene som Vectran, som er linetypen HMA "tar over" for. De hverken krymper eller strekker seg, de er tynnere enn Vectran i forhold til styrken, og linene i seg selv er billigere enn Vectran. HMA for sportsskjermer er tilgjengelig i 300, 500 og 700 lbs, i tillegg brukes 1000 lbs HMA i styrelinene.

Noen anbefaling på maksimalt antall hopp har ingen av produsentene kommet med foreløpig, og hoppere generelt regner med at linene går like mange hopp som Spectra eller Vectran linesett (ca 500), det stemmer absolutt ikke. I Norge har vi det siste året hatt mer enn ti linebrudd med HMA liner på skjerm som har gått mellom 250 og 700 hopp. Bruddene har stort sett skjedd i senterlinene eller styrelinene. Senterlinene tar mye av belastningen i åpningssjokket, mens styrelinene blir slitt av friksjonen med guideringen. Det skumle med brudd i styrelinene, er at disse får mest belastning i oppbremsingen i landing, og at vi ikke har hatt skader som følge av dette er nok mest flaks.

HMA liner ser slitt ut når de er nye, og ser helt ok ut når de er utslitt (!). Dette gjør det nærmest umulig å bedømme tilstanden på linene, så hoppere som bruker denne typen liner må være svært nøye med å logge antall hopp for å få byttet liner i tide. Selv fikk jeg spørsmål om linesettet på bildet holdt ut sesongen eller ikke, og det hadde jeg ingen problemer med å svare ja til. Skjermen er en Katana med 700 lbs HMA liner som hoppes av en lett jente. Litt overrasket ble jeg da linen røyk ti hopp senere. Da hadde linene gått 300 hopp.

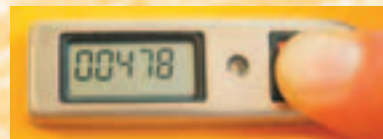
Å anbefale et maksimalt antall hopp på HMA liner er foreløpig umulig med den

begrensede erfaringen vi har. Når noen 700 lbs liner som har gått 300 hopp ryker, mens andre 500 lbs liner med 700 hopp ikke ryker betyr det at bruken har vært mye å si. (Nå skal det kanskje nevnes at seks av linene på skjermen med 700 hopp røyk på mindre enn 25 kg ved strekktest, men det er en annen historie...) Type skjerm, pakking, om man drar ned slider eller ikke, velcro, sand og skitt og hvordan man flyr skjermen vil være faktorer som påvirker levetiden.

Det vi vet, er at linebrudd oppstår fra 250 hopp, og det vil da være vanskelig å anbefale noen å gjøre flere hopp på linene enn dette. Vi vet produsentene jobber med å utvikle HMA liner som tåler mer slitasje, men det ser ikke ut til at dette blir klart i nær fremtid. Inntil videre får vi være flinke til å bytte liner i tide, og heller gjøre jobben et hopp for tidlig enn et hopp for sent!

Ved et linebytte er det produksjon og levering av linesettet som tar lengst tid. Bestill liner av oss i god tid før du trenger å bytte. Så kan vi avtale dato for å gjøre selve jobben når du og skjermen er klar for det, og du slipper å stå unødvendig lenge på bakken!

MaterieLLtips—og litt om Sky Design

Tips#1: Alle Cypres2 har en innebygget hoppteller. Denne teller hvert hopp enheten (og dermed riggen hvis du husker å skru på Cypresen hver dag) har gått. Ved hjelp av Cypresen og litt logging ved siden av, vet du nøyaktig hvor mange hopp hver enkelt komponent har gjort. Hopptelleren vises om du trykker inn og

holder knappen på kontrollenheten umiddelbart etter at den er ferdig med selvtest, og displayet viser "o". Fortsetter du å holde knappen inne vises serienummeret, og om du holder knappen inne enda litt til, vises dato for neste fabrikkvedlikehold. Smart, ikke sant?

Tips#2: Små forandringer i hvordan du behandler utstyret ditt, utgjør enormt mye på den totale levetiden på utstyret ditt! Sand og skitt, eksponering for UV-lys, hvordan du pakker skjermen sammen etter landing, vann og fuktighet, velcro og oppbevaring er faktorer som påvirker utstyrets levetid. Man ser ikke forskjellen fra hopp til hopp eller fra år til år, men over lengre tid er forskjellen på utstyr som er tatt godt vare på og utstyr som er utsatt for unødvendig slitasje enorm!

Tips#3: Uansett om du er flink til å ta vare på utstyret ditt eller ikke, så sørg for å levere in utstyret til hovedkontroll rett etter sesongslutt, og ikke rett før sesongstart. Hvert år er det hoppere som får utsatt sesongstart på grunn av utstyr som ikke er operativt. Lever inn med en gang du er ferdig for sesongen. Da har vi god kapasitet og tid til å gjøre de utbedringer som trengs, og vi sørger for at utstyret ditt er klart når du trenger det igjen! Med ett års pakkesyklus som vi har i Norge gjør det ingenting økonomisk om du tar HK på utstyret på den ene eller andre siden av jul, hovedkontrollen må utføres en gang i løpet av vinteren uansett. For oss er det en enorm forskjell når du leverer inn. Selv om mange tror det så klarer vi ikke å trylle klar riggen din! Om du ikke bor i Oslo-området er det ikke verre enn å skrive en lapp med kontaktinfo og hva som skal gjøres, hve

den i en Smart-eske fra posten og sende den til Sky Design i Oslo. Riggen kan hentes i Oslo, eller sendes med post i retur når den er klar.

Tips#4: Vi i butikken i Oslo jobber med fallskjermutstyr daglig. Om du har spørsmål til nytt eller brukt utstyr, uavhengig om du kjøper gjennom oss eller ikke, så kontakt oss før du kjøper! Det er så utrolig mange hoppere som blir lurt hvert år, både når det gjelder valg av type utstyr, passform på seletøy og ikke minst pris. Vi er den eneste totalleverandøren av fallskjermutstyr i Norge, og en av verdens rimeligste forhandlere!

SERVING THE WORLD
FOR OVER 49 YEARS.

ParaGear

EQUIPMENT COMPANY

NEW ITEMS!

ZKULLS CAMERA MOUNT SYSTEM

NOW
AVAILABLE!

2000-2010
NEW CATALOG

312 PAGES OF
THE BEST
SKYDIVING
PRODUCTS!
152 PAGES
IN VIVID COLOR!

REQUEST A
FREE CATALOG
WITH YOUR ORDER

THE ORIGINAL
LOW-PROFILE

Royal Lens

Standard Lens
5x
LOW-PROFILE 5x LENS
L1310
L1310A
L1310B
L1310C
L1310D
L1310E
L1310F
L1310G
L1310H
L1310I
L1310J
L1310K
L1310L
L1310M
L1310N
L1310O
L1310P
L1310Q
L1310R
L1310S
L1310T
L1310U
L1310V
L1310W
L1310X
L1310Y
L1310Z

Wide Lens
3x
LOW-PROFILE 3x LENS
L1311
L1311A
L1311B
L1311C
L1311D
L1311E
L1311F
L1311G
L1311H
L1311I
L1311J
L1311K
L1311L
L1311M
L1311N
L1311O
L1311P
L1311Q
L1311R
L1311S
L1311T
L1311U
L1311V
L1311W
L1311X
L1311Y
L1311Z

Wide Lens
2x
LOW-PROFILE 2x LENS
L1312
L1312A
L1312B
L1312C
L1312D
L1312E
L1312F
L1312G
L1312H
L1312I
L1312J
L1312K
L1312L
L1312M
L1312N
L1312O
L1312P
L1312Q
L1312R
L1312S
L1312T
L1312U
L1312V
L1312W
L1312X
L1312Y
L1312Z

Wide Lens
1x
LOW-PROFILE 1x LENS
L1313
L1313A
L1313B
L1313C
L1313D
L1313E
L1313F
L1313G
L1313H
L1313I
L1313J
L1313K
L1313L
L1313M
L1313N
L1313O
L1313P
L1313Q
L1313R
L1313S
L1313T
L1313U
L1313V
L1313W
L1313X
L1313Y
L1313Z

Wide Lens
0.5x
LOW-PROFILE 0.5x LENS
L1314
L1314A
L1314B
L1314C
L1314D
L1314E
L1314F
L1314G
L1314H
L1314I
L1314J
L1314K
L1314L
L1314M
L1314N
L1314O
L1314P
L1314Q
L1314R
L1314S
L1314T
L1314U
L1314V
L1314W
L1314X
L1314Y
L1314Z

WIDE WIDER WIDEST

THESE LENSES WERE ORIGINALLY DESIGNED FOR THE SKYVIEWER IN MIND WITH A LOW PROFILE, PHYSICAL DESIGN CREATING LESS RISK OF LINE SNAGS, AND A LARGE IMAGE AREA WITH ABSOLUTELY NO VIGNETTE! ROYAL LENS USES THE STRONGEST GLASS ON THE MARKET FOR LENSES IN THEIR CLASS. "NO VIGNETTE" ON SINGLE CDS AND HD CAMCORDERS NOT USING A STEP-UP ADAPTER RING.

ZKULLS ANTI-TWIST KIT
CAMERA MOUNTING SYSTEM
MILLED ALUMINUM PLATES & HARDWARE
#L5815

ZKULLS STILLS BASE PLATE
CAMERA MOUNTING SYSTEM
FOR STILL CAMERA MOUNTING
VELCRO STRAP WITH ALUMINUM BASE
#L5817

ZKULLS DUAL MOUNT
CAMERA MOUNTING SYSTEM
COMBINED TOP MOUNT VIDEO AND
FRONT MOUNT STILL BRACKET
#L5821

ZKULLS CX CAGE
CAMERA MOUNTING SYSTEM
PROTECTIVE CAGE FOR THE
SONY CX MODEL VIDEO CAMERA
#L5823

ZKULLS STILLS SWITCH BRACKET
CAMERA MOUNTING SYSTEM
FOR STILL CAMERA MOUNTING
IN VERTICAL OR HORIZONTAL POSITION
#L5819

COOKIE OZONE
OPEN-FACE HEADGEAR
CARBON FIBER FINISH STANDARD
#L5706

COOKIE GAS
FULL-FACE HEADGEAR
CARBON FIBER FINISH STANDARD
#L5701

AERODJACK
SAFETY KNIFE
NEON YELLOW
NYLON W/ DUAL BLADE
#K2003

POCKET RIGGER KIT
WITH 26 SPECIALIZED TOOLS
COMPACT CARRYING CASE
FOUR FOR RIGGING MATERIALS
#S7089

PARASPORT AERONAUT
VISUAL ALTIMETER
COMES WITH HAND MOUNT
METRIC AND STANDARD FACE AVAILABLE
#L11005

PARASPORT ALTITRON
DIGITAL VISUAL ALTIMETER
COMES WITH WRIST MOUNT
HEADS IN FEET OR METERS
#L11080

N3-NEPTUNE3
VISUAL & AUDIBLE ALTIMETER
ALUMINUM CASE
WATCH HEADS AVAILABLE
#L11420

LOOK ABOVE
FREEFALL CRASHES
BASE & MORE DVD
NTSC ONLY
#V90803

BENCHMARK 7 HOOK
HOOK KNIFE TOOL
COMES WITH SHEATH
#K1870

BH MANTLE
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5185

Secure Online Ordering - 1000s of Products - We Make It Easy!

WE SHIP WORLDWIDE
WWW.PARAGEAR.COM

OXYGEN A3
FULL-FACE HEADGEAR
VARIOUS COLORS AVAILABLE
#L4016

BH MAMBA
FULL-FACE HEADGEAR
CARBON FIBER STANDARD
#L5153

PARASPORT Z1
FULL-FACE HEADGEAR
VARIOUS COLORS AVAILABLE
STD #L5100
IAS #L5105
SOFT-TOUCH #L5101

PARATEC FREEZER MK2
FULL-FACE HEADGEAR
SILVER OR BLACK
#L5525

OPTIK ILLUSION
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5160

OPTIK
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5160

MINDWARP
PIMPADODDY HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5125

BH GUNNER
OPEN-FACE HEADGEAR
#L5158

COOKIE M1
FREEFALL HEADGEAR
CARBON FIBER FINISH
#L5710

BH ALL-SPORT
OPEN-FACE HEADGEAR
#L5120

BH ECHO
OPEN-FACE BY BONEHEAD
AVAILABLE IN BLACK OR WHITE
#L5138

ROOKIE ROK
OPEN-FACE HEADGEAR
CARBON FIBER FINISH
#L5705

BENNY
OPEN-FACE BY SKY SYSTEMS
REFUNDABLE LENS - DOUBLE CHANNEL
#L4360

INVERTIGO V
OPEN-FACE HEADGEAR
STANDARD COLORS
#L4325

HURRICANE
OPEN-FACE HEADGEAR
STANDARD COLORS
#L4330

TRANSITIONS
LEARNING TO FREELY
NTSC ONLY
#V90825

THE ART OF DRAG
HISTORY BOOK OF DRAG PARACHUTE
TECHNOLOGY DEVELOPMENT
#B2008

INSIDE THE SONY
HC CAMERA
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC ONLY
#V90820

TANDEM VIDEO
MADE EASY
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC ONLY
#V90912

CANOPY CONTROL
ESSENTIALS
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC ONLY
#V90910

WINGSUITS 101
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC ONLY
#V90915

WINGSUITS 202
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC ONLY
#V90918

CHILDREN OF THE CORN
FREEFALL DVD
NTSC ONLY
#V90905

PACKING MADE SIMPLE
INSTRUCTIONAL DVD
NTSC OR PAL
#V90840

ALTITRACK
FREEFALL COMPUTER &
VISUAL ALTIMETER
DIGITAL SKYVIEWER / ANALOG FACE
#L110510
ACCESSORIES AVAILABLE

ALTIMASTER III
GALAXY MODEL
VISUAL ALTIMETER
#L11016
ACCESSORIES AVAILABLE

SKYTRONIC GFX
VISUAL OR AUDIBLE ALTIMETER
#L11009
ACCESSORIES AVAILABLE

VISO
VISUAL ALTIMETER
FLIGHT PERFORMANCE FROM THE PEOPLE
WHO KNOW ALTIMETERS & AUDIBLES
#L110506

SOLD
AUDIBLE ALTIMETER
#L110520

OPTIMA
AUDIBLE ALTIMETER
PROBABLY THE
W/ SKYVIEWER ADAPTOR
#L110520
ACCESSORIES AVAILABLE

PRO-TRACK
FREEFALL COMPUTER &
AUDIBLE ALTIMETER
ACCESSORIES AVAILABLE
#L111440

NEPTUNE 2
FREEFALL COMPUTER &
AUDIBLE ALTIMETER
ACCESSORIES AVAILABLE
#L111405

NEOSX
FREEFALL COMPUTER &
AUDIBLE ALTIMETER
JUST THE BEST FROM PARASPORT
#L111897

NEUMANN
SKYDIVING GLOVES
BLACK, WHITE, RED, BLUE OR GRAY
SPEEDY SIZE
#B1120

JUMP-TRACK
ELECTRONIC LOG BOOK
SOFTWARE & PC INTERFACE
FOR LOG PROTOCOL
#L111446
#L111450
JUMP-TRACK ONLY \$52.00

ALTI-MOUNT
MIDRANGE ALTIMETER
MOUNT
ALTI-TRONIC INCLUDED
#L5157

CYPRES 2
IN STOCK NOW!
CALL FOR
CURRENT PRICING!

WWW.PARAGEAR.COM
PHONE: 847-679-5905 • FAX: 847-679-8644

ORDER TODAY!
ALL MAJOR
CREDIT CARDS
ACCEPTED.

GET A
Gift Certificates
Available for
All Occasions
and for
any amount!

For Your Favorite Skydiver!

Gift Certificate

ParaGear
EQUIPMENT COMPANY
3839 WEST OAKTON STREET
SKOKIE, ILLINOIS 60076 USA
FOUNDING MEMBER PIA

STIAN ELTON **Foto**

Bildet av André Melan er tatt tirsdag 21. juli på Æra. Stian var tilfeldigvis Æra. Han var blitt kjent med André en stund tidligere, og de hadde pratet om å ta noen bilder.

Stian hadde egentlig ikke tenkt å ta bilder denne dagen, men mens han sto og så på litt hopping begynte himmelen å bli veldig fin. Han spurte André om han ville hoppe og om han kunne lande på et faststatt sted. André svarte at han kunne lande hvor som helst!

- Jeg bruker som regel to kraftige studioblitser når jeg gjør lignende ting utendørs, så også her forklarer Stian.

- Jeg følte ikke for å sette opp noen stativer med blitser på landingsfeltet, så jeg fikk to elever som var der til å holde hver sin og peke mot hopperen. En fra circa ti meter ute fra min venstre side og som treffer hopperen skrått bakfra, og en fra circa 10 meter ute på min høyre side som treffer hopperen skrått forfra.

- Først fant jeg den fineste himmelen og bakgrunnen, så fikk jeg en dummy til å stå der så jeg fikk justert lyset

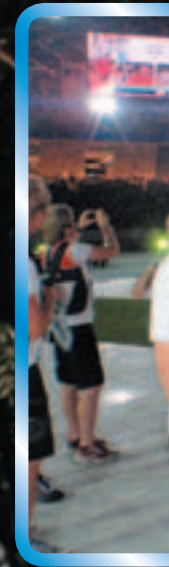
og vist André hvor han skulle lande. Så var det bare å håpe at jeg traff med bildet siden det går så utrolig fort! Jeg fikk et par løft å prøve meg på og det gikk bra.

Vi er enige i at resultatet ble særdeles bra og at uttrykket er helt spesielt! Det var selvfølgelig også noen andre som ville ha bilde av seg. Sjekk bildene av Tore Buer og Erling Sagen (forsiden) også.

Alle Stians bilder er gitt til SkyDesign og henger på veggen der. Ellers finner du dem på nettsiden www.stiankelton.com.

World Games Taiwan

DET VAR LETT Å SI JA DA VI BLE INVITERT TIL
TAIWAN FOR Å KONKURRERE. MED MER ENN
4.000 UTØVERE FRA 105 NASJONER ER
WORLD GAMES ET STORT ARRANGEMENT,
NESTEN SOM EN MINI-OLYMPIADE.

KRISTIAN MOXNES **TEKST**
BØRRE MØRCH **FOTO**

Det fins ingen hoppfelt for sivil hopping i Taiwan, så litt improvisasjon fra organisatorenes side trengtes. Fallskermporten ble representert ved fire disipliner; kalottformasjon (CF), swooping (CP), formasjonshopping (FS), presisjonslanding (AL) og freefly (FF).

Hoppfeltet viste seg å være i en park rett utenfor sentrum av Kaohsiung, med et lite landingsområde fylt med en swoope-pond, presisjonslandingsmatte, vindmålere, telt, samt en del andre hindringer. Ved siden av landingsområdet var tribunen med plass til i overkant av 200 tilskuere. For å gjøre konkurransen mer publikumsvennlig ble samtlige hopp vist på storskjerm. Kameraer i helikopter viste hopperne før exit og videomannens bilder ble overført direkte ned til bakken. Den magemonterte antennen på kameramannen var avhengig av å peke ned mot bakken hele tiden, som førte til at systemet ikke fungerte for Freefly.

Åpningssermonien ble avholdt på

Kaohsiung Stadium med pomp og prakt! Det ble ikke spart på noe – og de omlag 70.000 fremmødte fikk et utrolig show og en avslutning med det heftigste fyrverkeriet jeg noen gang har sett. Det var en veldig kul følelse å gå inn på stadioen sammen med de andre norske deltakerene og vite at det var så mange betalende gjester på tribunen. Det fikk meg til å føle at jeg var med på noe stort og at fallskjermhopping var en anerkjent sport.

Første dag av konkurransen er vanligvis den mest nervepirrende, men denne gangen ble spenningen bevart gjennom alle fem konkurransedagene. Vi kom til Taiwan med en frirunde bare hårfint forskjellig fra i fjor, men til gjengjeld følte vi at den satt enda bedre nå. Da jeg steg ombord i helikopter for å gjøre første konkurransehopp var det bare en ting som gjaldt; fokus, fokus fokus.

Til min lettelse startet konkurransen veldig bra for oss og vi gjorde gode hopp. Dommerne likte også hva de så, og vi lå på førsteplass forran franskemennene og engelskmennene helt frem til den femte runden! Runde fem var en tvungen runde hvor vi gjør på forhånd trukne formasjoner. Vi visste at dette hoppet var kritisk. Desto flere formasjoner vi kunne bygge i løpet av 35 sekunder, desto flere poeng fikk vi. -Fly tett, fly presist og poengene vil komme av seg selv, tenkte vi, men kom ned med blannede følelser; det var "cleant", men var det raskt nok? -Videoen viste rene og tydelige formasjoner, men desverre ikke med samme hastighet som franskmennene. De gjorde et veldig bra hopp, tok ledelsen og beholdt den ut konkurransen. Det var nære på denne gangen, men til gjengjeld en veldig spennende konkurranse. Takk til dere som fulgte oss på internett!

På tide med
HOVEDKONTROLL?

-Lever nå, spar tid, penger og bekymringer;-)

 SKY DESIGN
- Alt innen fallskjermutstyr -

Sky Design Butikk AS - Dronningensgate 13 - PB 870 Sentrum - 0106 OSLO
Tlf: 57 100 500 - Mail: butikk@skydesign.no - Web: www.skydesign.no/butikk

3 på topp

- Fullførte konkurransen
- Billig å spise ute
- Fint bølgete landskap

2 på bunn

- Vanskelig å kommunisere da få snakker annet enn tsjekkisk (lost in translation)
- Brun saus på all mat

3 til på topp

- Billig mat & øl
- Godt vær
- Kort flyreise fra Norge og null jetlag

3 på bunn

- Harde senger
- Måtte dele dyne med Marco
- Mye venting

Atter 3 på topp

- Billig mat & øl
- Hyggelig Tsjekkere
- Billig og bra massage.

3 til på bunn

- Små juiceglass under frokosten
- Potetdumplings
- Spooky drop under treningsdagen

3 helt på topp

- Billig
- God stemning
- Skikkelig kult å møte kjente igjen som Arizona Arsenal som har coachet meg før.

1 på bunn

- Hotellfrokosten, ellers ikke så kravstor så har lite å utsette.

World Cup og Europamesterskap 2009

EM OG WC BLE ARRANGERT I TSJEKKIA 30. AUGUST - 6. SEPTEMBER.
FOR FØRSTE GANG PÅ ÅTTE ÅR BLE ALLE RUNDER AV KONKURRANSEN
GJENNOMFØRT UNDER ET UVANLIG VELORGANISERT ARRANGEMENT.

CHRISTINA WIIG **TEKST OG FOTO**

Norge overrasket positivt med fjerde og femteplass i friflyging og 15. plass i FS4 open. Bra resultater med helt nye lag!

Mesterskapet ble holdt i Prostějov, en by med 46.000 innbyggere 200 km fra Praha. Klubben Falcon Air eies av Martin Dlouhy som har utviklet det som var et "2-hopp-etterfulgt-av-6-øl-felt" til et hvor det nå gjøres 15.000 hopp pluss 3.000 tandem årlig. Ikke noe gammeldags med denne klubben hvor hoppere kan manifestere seg selv på nett flere dager i forveien, eller benytte seg av garantien "maks en times venting før du er på løft".

Norge var representert med Nexus i FS4 open og TeamPanic og Decaelo i friflyging. I tillegg landslagsansvarlig Trude, Nexustrener og italiensk helt Marco og undertegnede som heiagjeng. Norge stilte også med dommer i artistiske grener Steinar Lillås og FS-dommer Anna Maria Lund, samt Pål Bergan som formann av juryen. Totalt var det 275 deltakere fra 20 land.

Friflyging

Med åtte deltakende lag ble to obligatoriske og fem frirunder av friflygingskonkurransen unnagjort i løpet av tre dager. Nivået gjennomgående høyt til tross for at Skywalkers, Babylon eller amerikanske lag ikke deltok.

TeamPanic bestående av Daniel Fløysand, Christian Grevstad og Knut Meland Røed som i fjor høst fløy vindtunnel i Paraclete XP og trente både i Spania og under Go Vertical i år leverte jevnt gode runder. De halte i land en velfortjent fjerdeplass med 5,4 i snitt.

Det andre norske FF-landslaget Decaelo bestod opprinnelig av Roy Vegard Nilssen, Marius Sotberg og Øyvind Goksøyr. Da Gox ikke fikk fri fra skolen for å delta, hoppet

Derek Broughton inn på kort varsel. Med en uke pluss i vindtunnel og hopping i Tyskland var de samkjørte nok til å sikre femteplassen med et snitt på 5,16.

Engelske Volare og de franske lagene Osmose og Kristal var i en klasse for seg selv, og kapret pallplassene. De imponerte med raske oppfinnsomme frirunder med eagles, out og inface carving, saltoer i solnedgang og diverse annet snadder. Det er tydelig at tunnel-trening for frirunder gjør mye for kvaliteten. Den franske treneren Nicco Arnaud bekreftet ryktet om at Babylon kommer tilbake til neste år som et Red Bull-lag.

Innen artistiske grener ble det også konkurrert i freestyle hvor gullet ikke uventet gikk til verdensmester Hekla fra Finland for fjerde gang.

Formasjonshopping

Det var stor deltakelse og bra nivå på lagene som stilte i FS4 open. Med unntak av lag fra USA og Canada var alle de beste nasjonene i verden representert.

Frankrike sitt førstelag Aerodyne Cypres Maubeuge og belgiske Hayabusa var rangert som favoritter til å vinne. Disse lagene fikk henholdsvis sølv og bronse under VM i fjor. Det franske laget tok fort ledelsen og Hayabusa hadde egentlig aldri en sjanse – de gjennomførte t o knallsterke runder mot slutten av konkurransen, men da var det alt for sent til å gjøre noe med Frankrike.

Spenningen stod om hvem som skulle ta bronse; Russland sitt første lag Black Cats lå lenge an til å slå italienske Sinapsi, men hadde en dårlig runde hvor de mistet

masse poeng og ble dermed slått av italinerne.

Det norske landslaget Nexus består av Marianne Nordlund, Ellen Burchardt, Kristine Willadsen, Yngve Haugom, og Børre Mørch. De har gjort et par hundretreningshopp i Norge, Portugal og Tsjekkia og flydd tunnel i Bedford. Med 24 lag i open-klassen, og som forventet med høyt nivå var landslagsansvarligs målsetting at de skulle hoppe semifinale i EM og bli blant de 15 beste lagene totalt. Dette klarte de med et snitt på 14,4 etter ni runder. I kampen om å bli beste skandinaviske lag måtte de dessverre se seg slått av Pro Team fra Finland, men svenskene ble heldigvis utkonkurrert.

Skuffende oppslutning om FS4 kvinner i år; det var fem påmeldte lag men bare fire som møtte opp (ingen vet hvor det ble av det russiske laget som skulle vært der). To av lagene som deltok var tyske; Chicas og Icognito. Den største spenningen i FS4 kvinner var hvem av disse som skulle ta andreplassen. Chicas har holdt det gående i mange år og er noen rutinerne damer, mens Icognito er et relativt ferskt lag med unge "sultne" hoppere. Chicas trakk det lengste strået denne gang, men må passe seg for ungjentene i tiden fremover...

"Min første internasjonale konkurranse var kjempegøy og nervepirrende, alt i alt en bra erfaring. Med bare litt over en uke trening som lag gikk det over all forventning. Derek hevet nivået, uten han hadde vi gjort det dårligere, og jeg lærte mer om laghopping siste uken med han som coach enn hele året."

**-Roy Vegard Nilssen,
performer og kameramann
på Decaelo.**

"Dette var første gang jeg dro til et internasjonalt mesterskap uten å ha med rigg. Følte litt rart å ikke skulle grue seg til og være nervøs for egne prestasjoner, særlig runde 1.... Jeg var likevel litt nervøs på de norske lagene sine vegne, men det viste seg at det ikke var noen grunn til det."

**-Trude Sviggum, landslagsansvarlig
og Head of Delegation.**

konkurranser-lag

Frankrikes Aerokart Deep Blue var helt suverene.

20,4 i snitt etter 10 runder er det beste som noengang er gjort av et kvinnelag i konkurranse.

Det blir

spennende å se om USA sitt lag kan hevde seg mot de til neste år.

I FS8 var det en lek for Frankrike å ta hjem seieren; ingen reelle konkurrenter. Det tyske laget EADS gjennomførte også en sterk konkurranse, og det vil bli spennende å se om de stiller med samme lag til VM neste år (da blir det kanskje medalje til Tyskland i VM).

Nyhet, vertikal formasjonshopping

Det ble også konkurrert i vertikal formasjonshopping (VFS) for første gang i WC. Dessverre var oppslutningen dårlig med bare fire lag som stilte. Likevel – veldig imponerende prestasjoner spesielt av amerikanske Arizona Arsenal som knuste konkurrentene med utrolige 20,4 i snitt. Ikke uventet med over 10.000 hopp hver og bostedsadresse i vindtunnel. Dette laget vil sannsynligvis dominere VFS i tiden fremover. Sølvvet gikk til franske Team 4 Speed Brienne og bronsten til britene på Outbreak of the Bad Lieutenants.

VFS er en gren i vekst, men med høy inngangsterskel. Disiplinen krever at man behersker å fly alle vertikale posisjoner tett og presist, så man skal være en dyktig friflyger. Det kleskes nå ut skandinaviske

VFS-lag som vi håper vil markere seg i verdenseliten om ikke lenge.

Vel gjennomført

Med et års forberedelser var alle detaljer på plass: god informasjon, storskjermer, varm felleslunch, transport, goodiebags, egne rom for delegasjonene, tribune og medieteam som sørget for live stemningsrapporter, video og oppdateringer på www.ec2009.info

Organisatorene tok ingen sjanser og hentet inn amerikaneren Bryan Burke som har bred erfaring i å arrangere store mesterskap. Med kun en regndag i løpet av uken og et effektivt koordineringsteam ble samtlige runder gjennomført i god tid.

Pål Bergan som har trampet i kulissene til de fleste seriøse fallskjermarrangementer i mer enn 30 år var utnevnt av IPC til stevnets

"Arrangementet var overraskende bra i forhold til hvordan det så ut da vi kom en uke før stevnet begynte, da var ingenting rigget."

-Børre Mørch,
kameramann på Nexus.

juryformann. Han har deltatt på de samtlige VM og WC siden 1978 og karakteriserer dette som veldig godt organisert, både hoppteknisk og rammen rundt. Hans jobb bestod i å overvåke konkurransen og godkjenne resultatene. "Det har vært unormalt stille" kommenterte rastløse Pål som kjedet seg uten noen vanskelig saker å ta stilling til eller regelverk som måtte tolkes.

Team Baileys

Den norske delegasjonen bodde i overetasjen på det som kunne minne om en biker pub med highway veggmalerier, Harley Davidsom tappetårn og lettkledd dame som veggpryd. Nexusjentene fylte på med Baileys hver kveld, mens gutta testet sjekketriks på tjeekiske damer. Hver kveld møttes deltakerne til middag på

enorme Tennis Club
Hotel eller
tok

"Jeg lærte utrolig mye av å se på de andre lagene og hvordan de har satt sammen sine frirunder. Det var fantastisk gøy å delta, vi har møtt mange fra mange land som driver med FF. Været var bra, organiseringen god og bra de har forsøkt å gjøre det publikumsvennlig med damming på storskjerm og tribune ved landingsområdet. Å hevde seg på internasjonalt nivå gjør at man har lyst å satse mer."

-Knut Meland Røed,
kameramann på TeamPanic.

over lokale restauranter som av tørste fallskjermhoppere fort ble transformert til galehus/nattklubb.

Lørdag var det høytidlig prissermoni med taler, medaljeutdeling og flaggheising etterfulgt av bankett. Tsjekkerne sparte ikke på noe og disket opp med tidenes buffet og fri bar. Sistnevnte gikk som det måtte gå med utslitte bartendere som aldri hadde opplevd makan til trøkk, en improvisert VIP-lounge under duken på buffetbordet og sikkert mye spennende som ikke bør komme på trykk. De som ikke bikket endte på en lokal disco hvor en FS-hopper demonstrerte hvorfor han var spansk mester i stripping mens alle andre danset, sang og sloss til solen stod opp.

Gratulerer til Team Panic, Decaelo og Nexus med resultatene!

Lagnavn	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	Total	Rank
UKo	8,40	7,40	8,50	8,60	7,70	8,70	8,50	57.80	1
FRA 1	4,80	6,50	8,70	8,40	6,50	8,50	8,60	52.00	2
FRA 2	6,80	7,70	6,70	6,60	5,20	6,80	6,90	46.50	3
NOR 1	5,80	5,20	5,70	5,60	4,60	5,40	5,50	37.80	4
NOR 2	5,40	5,20	5,40	5,30	5,20	4,60	5,00	36.10	5
RUS	4,70	6,10	4,60	4,40	5,70	4,60	4,80	34.90	6
ITA	5,10	5,70	5,00	4,70	5,20	4,60	4,50	34.80	7
ISR	5,50	5,20	5,10	5,00	3,10	4,60	4,90	33.40	8

Lagnavn	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	Total	Rank
Aerodyne Maubeuge	23	24	21	26	23	30	20	20	22	31	240	1
Hayabusa	21	23	19	24	22	29	16	19	25	31	229	2
Sinapsi	20	21	19	22	22	28	18	19	18	27	214	3
Nexus	13	15	13	16	16	18	11	13	15		130	14

Freefly

TROND BOLSTADFoto

TROND BOLSTADFoto

TROND BOLSTADFoto

TROND BOLSTADFoto

TROND BOLSTADFoto

TROND BOLSTADFoto

NM i venting på værgudene

NM 2009 BLE ARRANGERT AV OSLO FALLSKJERMKLUBB PÅ RIKSSENTERET FOR FALLSKJERMIDRETT PÅ ØSTRE ÆRA. MED 57 DELTAKERE FORDELT PÅ 25 LAG FRA HELE LANDET SKULLE DET KÅRES VINNER I GRENENE FORMASJONSHOPPING, FRIFLYGING OG SKJERMKJØRING.

CHRISTINA WIIG**TEKST**

Fra grå start til full rulle

Dag en begynte med gråvær så hoppfeltet var fylt av spente og ivrige deltakere. Dødtiden ble benyttet til trening, innendørs klatring og sjonglering for å roe nervene. Regndansen ble byttet ut med soldans og kl 14 tok første fly med potensielle norgesmestere av. Det var live dømming på storskjerm, og jubelen stod i taket etterhvert som lagene sanket poeng. Det ble første dagen av NM i løpet gjort

22 løft med flyet, en trofast Pilatus Porter. Første runde i formasjonshopping og friflyging ble gjennomført og runde to var godt i gang da værgudene slo seg vrang og hoppingen ble kansellert kl 20 etter 209 hopp.

Regn og atter regn

De neste to dagene av mesterskapet holdt på å regne bort. "Det er to ting man ikke kan tilfredsstille. Det ene er værønsker og den andre er hopperes personlige ønsker." Med disse ord offentliggjorde stevneleder

Thomas Becke at NM i grenene FF og FS4-R var avsluttet etter to runder og FS4 Open og FS8 etter en runde.

Gull til Kentøkki Fraijd Pengvins, Team Panic, Nexteryx, Arcteryx

Værgudene må ha skjønnet det ville bli ofret betraktelige mengder brun- og Champagnefarget sportsdrikk under kveldens feiring så da premieutdelingen i disse grenene var overstått, brøt skydekket opp og man fikk fullført runde to av FS4 rekruttering. Etter første runde lå de tre lagene Engleflass (TØFSK), Angry War

Formasjon 4-manns open (FS4)

Plassering	Lagnavn/Klubb	Runde 1	Total	Snitt
1	Arcteryx / OFSK	19	19	19
2	DeLand Norgies / TØFSK	17	17	17
3	Nexus / OFSK	13	13	13
4	Mighty Morphin Power Rangers / TØFSK	9	9	9
5	Bare Blå Skyer / GFSK	7	7	7
5	Aurora Boralis / OFSK	7	7	7
7	Agnars / TØFSK	6	6	6

Actretyx: Ole Petter Hjelle, Ditta Valsdottir, Derek Broughton, Mattias Nord, video Børre Mørch

Formasjon 4-manns rekruttering (FS4R)

Plassering	Lagnavn/Klubb	Runde 1	Runde 2	Runde 2	Total	Snitt
1	Kentøkki Fraijd Pengvins / TØFSK	13	21	21	34	17
2	Angry War Lords / OFSK	13	19	19	32	16
3	Engleflask / TØFSK	13	16	16	29	14,5
4	Bootie Knights / HaGL	9	12	12	21	10,5
5	Grenland Vikings / GFSK	8	11	11	19	9,5
6	Aimo / OFSK	7	10	10	17	8,5
7	Royal Intermediate / OFSK	6	10	10	16	8
8	Team 100 / TØFSK	5	5	5	10	5

Kentøkki Frajd Pengvins: Renate Grandsdottir, Ottar Havig, Camilla Berg, Pål Kolbenstvedt, video Gudrun Rokne

Formasjon 8-manns (FS8)

Plassering	Lagnavn/Klubb	Runde 1	Total	Snitt
1	Nexteryx / OFSK	10	10	10
2	Norgies D' 8 / TØFSK	8	8	8
3	Tunsberg 2 / TØFSK	2	2	2
4	Vri 8'er / GFSK	1	1	1
4	X-treamers / OFSK	1	1	1

Nexteryx: Ole Petter Hjelle, Ditta Valsdottir, Mattias Nord, Derek Broughton, Marianne Nordlund, Yngve Haugom, Kristine Willadsen, Ellen Burchardt, Kjetil Nordin, video Børre Mørch

Dommette og stab

HOVEDDOMMER: Steinar Lillås

DOMMER FS4 OG FS4R: Jurate Janusauskiene

DOMMER FS8: Anna-Maria Lund

DOMMER FF: Raija Kosonen

DOMMER CP: Jan Andersson

JURYFORMANN: Jan Wang

STEVNELEDER: Thomas Becke

PRESSEANSVARLIG: Christina Wiig

Dommerne
diskuterer
- poeng eller bust.

CHRISTINA WIIGFOTO

Hoveddommer
Steinar Lillås sjekker
resultatene.

CHRISTINA WIIGFOTO

konkurranser-Lag

TROND BOLSTADFoto

Lords (OFSK) og Kentøkki Fraijd Pengvins (TØFSK) likt med 13 poeng hver så stemning var elektrisk under live dømming på storskjerm av siste tellende runde. Gullet ble kapret av Kentøkki Fraijd Pengvins med 17 poeng i snitt foran sølvvinner Angry War Lords med 16 poeng i snitt. Bronsen gikk til Engleflask som snittet 14,5 poeng.

I grenene Friflyging tok Team Panic fra (BFSK) gull foran Decaelo (Voss FSK) på sølvplass. I 8-manns formasjon tok Nexteryx (OFSK) gull foran Norgies D'8 og Tunsberg 2, begge fra TØFSK.

I 4-manns formasjon tok Arcteryx (OFSK) gull, DeLand Norgies (TØFSK) sølv og Nexus (OFSK) bronse. Tidligere FS-4 landslagskaptein og nå nybakt pappa Ole Petter Hjelle sier han alltid synes det er gøy å være med på NM, og ekstra gøy å knive med DeLand Norgies. "Det er imponerende at et lite land som Norge har to lag som snitter 19-20 poeng, som er i verdensklassen." Årets NM var siste opptreden fra Arcteryx som nå oppløses som lag, men i følge Ole Petter blir både han, Ditta og Derek og se luskende i

fallskjermkulissene fremover. Kameramann Børre filmer for tiden det nye FS4-landslaget Nexus.

Skjermkjøringskonkurranse

Endelig hadde vi ofret nok til værgudene, og solen skinte under hele swoopingkonkurransen ved Osensjøen. Det var mye fart, spenning og plask i løpet av seks runder med distanse og sonepresisjon. Toppløsdommer Kine gjorde sitt beste for å distrahere utøverne. Tilskuerne koste seg i solen med grilling, massage og bading, og det ble arrangert innhopp på Osenstranden etter avsluttet konkurranse. Ronny Resvold (GFSK) kapret gullet foran Bjørn Magne Bryn (Voss FSK), mens bronzen gikk til Lars Erik Sivertsen (Kjevik FSK).

Gjennomført NM

I kjent OFSK-stil var dagens video imponerende, bankettmaten skamgod og det ble danset både på baren og i badstuen utover natten.

Fagsjef i F/NLF Jan Wang beskriver årets NM slik:

"Det var litt lavere deltakelse enn forventet i friflyging, men god kvalitet. NM var preget av mye venting grunnet dårlig vær, men det er lite man rår med det. Deltakerne viste stor tålmodighet

og sportsånd. Arrangementet ble for andre år på rad utført på en utmerket måte av OFSK."

Stevneleder Thomas Becke er fornøyd med måten NM ble gjennomført på og folk viser forståelse og

TROND BOLSTADFoto

tålmodighet under værholding. "Det var gjennomgående høyt nivå i FS, men skuffende deltakelse i FF. Til tross for at flere av de beste CP-utøverne i Norge ikke stilte, holdt swooping et høyt nivå." Thomas håper at flere velger å satse lag i fremtiden slik at vi får opp antall konkurransehoppere, noe han utdyper i sin lederartikkel i denne utgaven av Frittfall.

Presseansvarlig Christina Wiig var veldig fornøyd med video fra NM på TV 2, NRK, VG-TV og Aftenposten-TV i tillegg til ca 30 oppslag i riks- og lokalpresse. Målet med mediadekning var økt legitimering av fallskjerm sport som fullverdig idrett, rekruttering av nye utøvere og forenkle arbeidet med å skaffe sponsorer.

Takk til alle som har bidratt til å gjennomføre NM! Ikke takk til værgudene.

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTINA WIIGFoto

CHRISTINA WIIGFoto

Dommer Anderson forklarer reglene i skjermkjøring.

Gledesutbrudd etter siste runde er dømt på storskjerm.

Fiffyging open (FF)

Plassering	Lagnavn/Klubb	Runde 1	Runde 2	Total
1	Team Panic / BFSK	3,6	5,7	9,3
2	Decaello / Voss FSK	3,1	0,6	3,7
	Drop Outs / OFSK	1,0	0,6	1,6

Team Panic: Daniel Fløysand, Christian Grevestad, Video Knut Roed
Tre deltagende lag er kravet for utdeling av bronse. Derfor kun gull og sølv i denne klassen.

Fiffyging rekruttering (FFR)

Plassering	Lagnavn/Klubb	Runde 1	Runde 2	Total
1	Bømoen kjeks og druelag / Voss FSK	1,7	0,6	2,3

Tre deltagende lag er kravet for en gyldig runde, derfor ingen medalje i denne klassen.

Skjermfjoring (CP)

		DISTANSE						SONEPRESISJON					
Runde 1		Runde 2		Runde 3		Runde 1		Runde 2		Runde 3			
Plassering	Utøver/Klubb	Lengde	Prosent	Lengde	Prosent	Lengde	Prosent	Poeng	Prosent	Poeng	Prosent	Poeng	Prosent
1	Ronny Resvold / Grenland	51,60	62,319	94,60	93,571	73,90	77,545	0	0	79	100,000	56	100,000
2	Bjørn Magne Bryn / Voss FSK	82,80	100,000	101,10	100,000	75,20	78,909	15	53,571	22	27,848	15	26,786
3	Lars Erik Sivertsen / Kjevik FSK	48,00	57,971	87,10	86,152	95,30	100,000	11	39,286	0	0	27	48,214
4	Thomas Solli	77,30	93,357	18,00	17,804	88,60	92,970	0	0	0	0	51	91,071
5	Derek Broughton	0,00	0	92,20	91,197	88,70	93,075	27	96,429	0	0	0	0
6	Tore Buer	55,10	66,546	37,55	37,141	83,70	87,828	22	78,571	0	0	0	0
7	Daniel Eriksen	42,10	50,845	97,00	95,945	86,40	90,661	0	0	0	0	0	0
8	Marius Sotberg	48,81	58,949	80,40	79,525	0,00	0	0	0	0	0	0	0
9	Christian Slinning	0,00	0	0,00	0	0,00	0	28	100,000	0	0	0	0

TRUDE SVIGGUM
TEKST OG FOTO

Det laget som vinner sammenlagt i Norgescupen i henholdsvis FS og FF er det laget som har flest poeng i løpet av tre konkurranser/runder. Poeng blir beregnet ut fra plassering i hver enkelt konkurranse (førsteplass gir sju poeng, andreplass gir fem poeng, tredjeplass fire poeng, osv). Handicapsystemet

gjelder, og alle har derfor sjanse til å vinne. Man må bare overgå sin egen prestasjon fra forrige konkurranse...

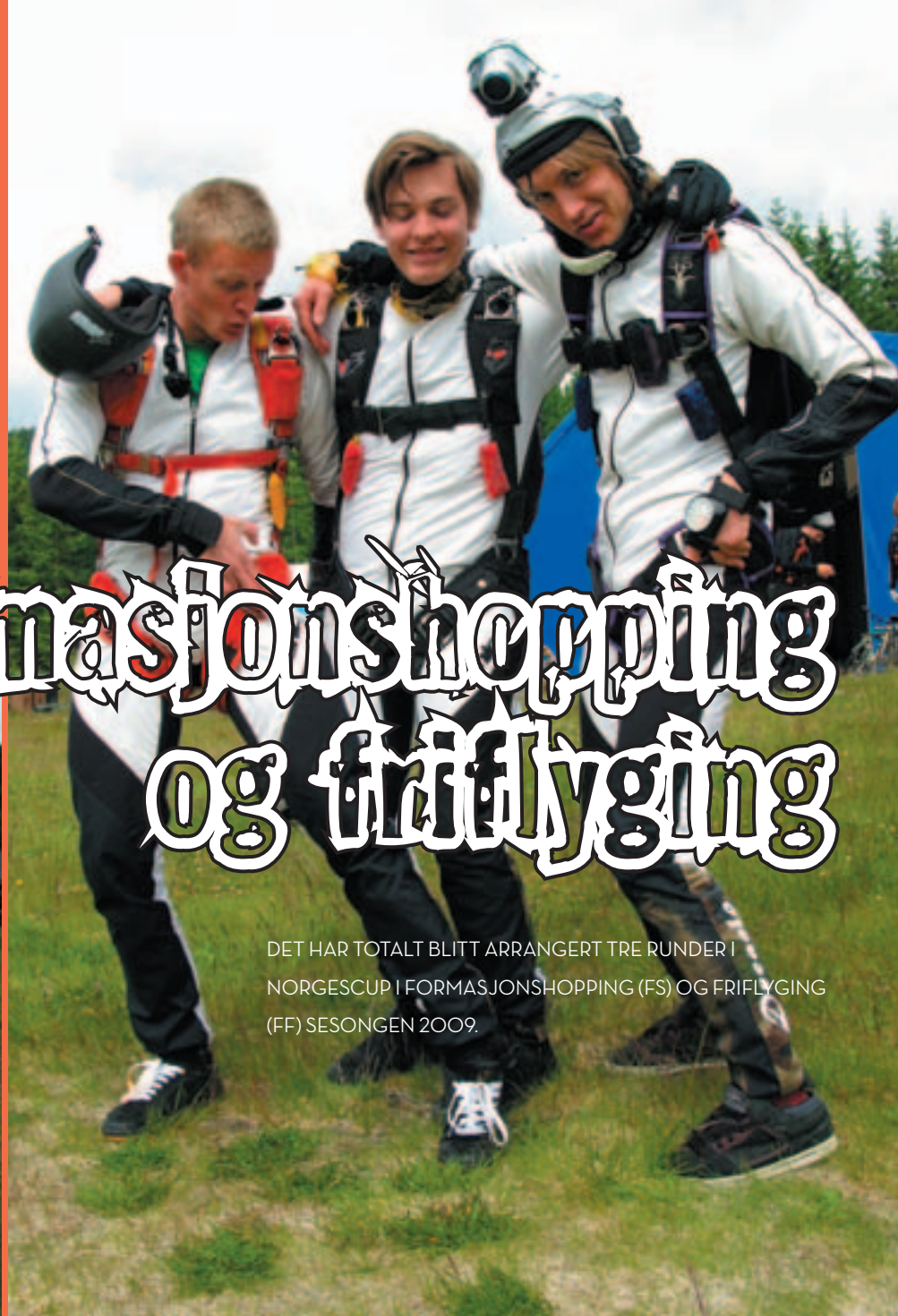
FS

Dette var vår første sesong som medlem av European Skydiving League (ESL). Dette innebar blant annet at vi endret vår divepool for intermediateklassen. Parallelt med at vi arrangerte Norgescup konkurranser i Norge ble de

samme hoppene gjennomført i andre konkurranser på hoppfelt rundt omkring i verden. Alle resultatene samt historier om konkurransene ble publisert på internettsiden www.skyleague.com.

Deltakelsen på Norgescup i FS i 2009 har vært grei – fra tre lag på det minste og fem på det meste. Norgescup i Tønsberg ble dessverre kansellert grunnet dårlig vær.

Norgescup i formasjonshopping og friflyging

DET HAR TOTALT BLITT ARRANGERT TRE RUNDER I NORGESCUP I FORMASJONSHOPPING (FS) OG FRIFLYGING (FF) SESONGEN 2009.

SKY DESIGN VERKSTED

i Tønsberg

Kompetanse gjennom 25 år.

Alle typer reparasjoner, vedlikehold og modifikasjoner av fallskjermutstyr.

Benytt vinteren til å oppgradere utstyret ditt, feks:

- bytte av linesett
- tilpasninger av seletøy
- bytte av komponenter

Sjekk også vårt lagersalg på www.skydesign.no/verksted

Sky Design Verksted - Pål Bergan - Elverhøiveien 16 - 3113 Tønsberg
verksted@skydesign.no - T: 9599 3321

Fra Norgescup på Åra

Team Royal Intermediate	7 poeng
Team Bullemus	5 poeng
Småspirer	4 poeng

Fra Norgescup på Voss

Angry War Lords	7 poeng
Bootie Knights	5 poeng
Kari Traa	4 poeng
Low Pull	3 poeng

Fra NM på Åra, finalen

Angry War Lords	7 poeng
Bootie Knights	5 poeng
Team Royal Intermediate	4 poeng

Sammenlagt

1. Angry War Lords (Derek Henry Broughton, Marianne Nordlund, Anders Dahl og Gunnar Bull Berg)
2. Team Royal Intermediate (Ellen Burchart, Anders Mæland, Renate Lewkowicz og Halvard Kosberg)
3. Bootie Knights (Yngve Haugom, Kjetil Nordin, Lise Vikan og Invild Stårvik)

FF

Noe varierende deltakelse i Norgescup i FF i år; veldig stor deltakelse på Voss med åtte lag, men mindre på de andre cup-ene. Finalerunden (NM) utgikk da det var for få lag i rekrutteringsklassen. De tre andre konkurransene ble derfor brukt til å beregne sammenlagtseieren.

Fra Norgescup i Tønsberg

Team Panic	7 poeng
Decaelo	5 poeng
Crazy Vikings	4 poeng

Fra Norgescup på Voss

Team Panic	7 poeng
Decaelo	5 poeng
Freak Flyers	4 poeng
Yellow Rat Bastards	3 poeng
Team Porter	2 poeng
Tremendor	1 poeng

Fra Norgescup på Åra

Team Panic	7 poeng
Stressa Trine	5 poeng
Team Morgan	4 poeng
Decaelo	3 poeng

Sammenlagt

1. Team Panic (Knut Meland Rød, Daniel Fløysand og Christian Grevstad)
2. Decaelo (Marius Sotberg, Øyvind Goksøyr, Roy Vegard Nilssen og Nikolai Sele)

MARTIN KRISTENSEN **TEKST**
PER FINNE **FOTO**

Muligheder er noget man må opsøge, og selvom jeg ik interessere mig for fodbold, så siger de jo altid at den bedste angriber er den som ved hvor han/hun skal stå til enhver tid for at score.

Vi tre, Camilla, Bjørn Magne og jeg er, på hver vores måde, personer som vil frem i livet og sporten. Vi har et fælles mål om at blive så flinke som mulig, på den tid det kræver og med de midler der skal til.

Bjørn Magne og Camilla havde snakkede en del sammen om det at blive flinke i lag. De havde begge løst til at rejse på ture i Norge så vel som i det store udland, for at få mest mulig effektiv fremgang.

Der kom jeg ind i billedet. Jeg har vel en sportslig CV som gjorde det interessant for dem at spørge mig om jeg var keen på en tur eller to.

Siden jeg sluttede med at konkurrere på laget Funkflyz, har jeg ik haft noget ønske om at konkurrere, og har da heller ikke haft noget ønske om at blive med på noget lag igen. Det var da vi begyndte at snakke om hvilke ideer de havde om fremtiden med deres personlige udvikling indenfor sporten. Jeg liker folk som klart kan se for sig, at de en dag skal være "bedst i verden". Dem som er klar for at ofre

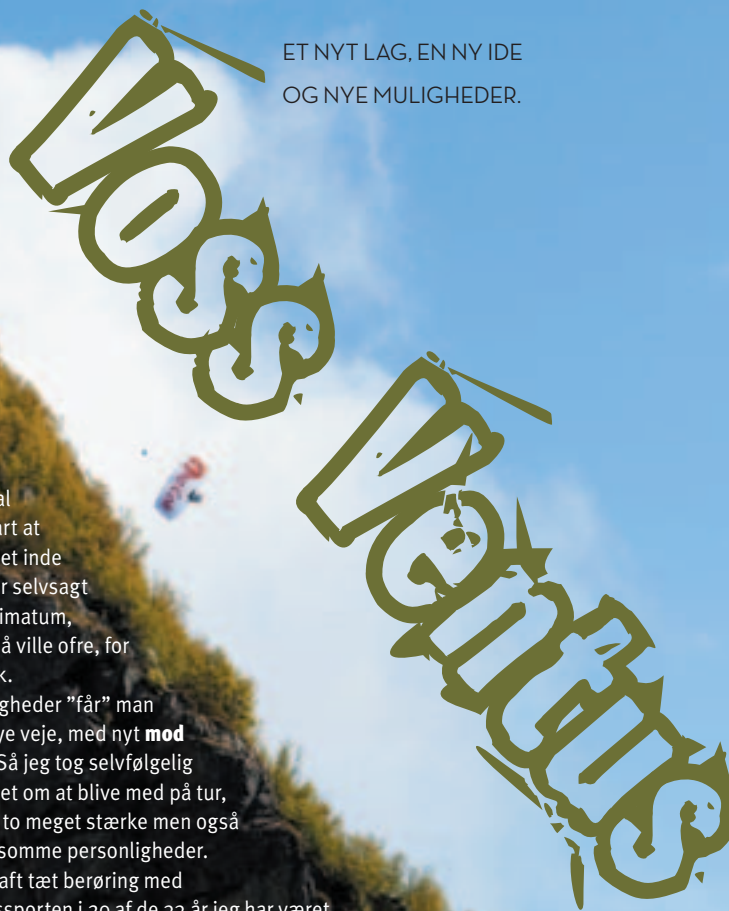
det som skal til, uden klart at vide hvad det inde bære. Det er selvsagt ik noget ultimatum, men man må ville ofre, for at blive flink.

Nye muligheder "får" man ved at gå nye veje, med nyt **mod og energi**. Så jeg tog selvfølgelig imod tilbudet om at blive med på tur, med de her to meget stærke men også utrolig morsomme personligheder.

Jeg har haft tæt berøring med faldskærmssporten i 20 af de 33 år jeg har været til. Af da 20 har jeg selv hoppet aktiv i 16 år og gennem den tid har jeg lært at der findes mange forskellige personligheder, med vidt forskellig syn på livet. Men stort set alle vil noget godt med det de gør og den person de er. Det mener jeg er en vigtig grund holdning for at kunne jobbe tæt sammen, på et lag eller mod et fælles mål.

Vi snakkede selvfølgelig meget sammen før første træningstur. Og det endte da også med at vi, på baggrund af deres mål, jobbing mod sponsor og den gode stemningen i gruppen, blev enige om at vi skulle danne laget "Voss Ventus". Voss Ventus....! Ja ja da, BM er fra Voss, C har samme glimt i øjet når hun kommer til Voss idag, som jeg havde da jeg kom til Voss første gang for

ET NYT LAG, EN NY IDE
OG NYE MULIGHEDER.

10 år siden. Og jeg har været så meget på Voss de sidste 10 år at det føles mere som hjemme end det som er mit egentlige hjem, fantastisk. Så Voss blev en naturlig del at lag navnet.

Den **første lag tur** gik til Bedford, dog uden BM, som måtte en tur på Nordsøen. Vindtunnels flyvning har fra

starten været noget af det laget ønsker at stase stort på. C og jeg stak til England og var for første gang på lag tur. Dødsfedt igen at kunne sige at jeg skulle på lag tur, noget jeg troede aldrig skulle ske igen. Vi fik testet hinanden lidt ud, og fik indblik i hvor langt vej der er frem til "målet". Med så store smil om munden, at det lignede vi kom fra maske ball, kunne vi rejse hjem efter vores første lag tur med stor fremgang. Vi sad begge med følsen om at dette kom til at udvikle sig til noget fantastisk.

Næste tur gik til North Caolina, og denne gang måtte jeg blive hjemme pga for meget arbejde i vinter. BM som altid har ligget og rodet rundt på maven, kunne pludselig stå på hoved sammen med C. Nu kunne de pludselig freeflye. Og der stod jeg og bankede spiker i, en plads i Norge, og følte mig på fejl plads. På fejl plads, men med en herlig følse i kroppen, om at laget var savnet og dermed også var det helt rigtige for mig.

Næste lag tur, og første tur med hele laget samlet, skulle gå til Sevilla og Skydive Spain. Et hoppfelt som minder meget om det nedlagte Train in Spain, som jeg hoppede på i begyndelsen af tiden med Funkflyz.

Hotel Lux, lejebil og go Nytårs stemning. Jeg havde jo selvfølgelig **store forventninger**, efter BM og Cs sidste tur. Så vi gik hårdt til den, med det som jeg kalder min måde at instruere på.

Hvis man klare at skrue hjernen på, vide hvad planen er, være klar når startskudet går. Så husker man også hvad som skete og dermed også hvad som må endres til næste gang. Hurtig fremgang med focus på succes oplevelser. BM og C siger at jeg er streng, og jeg må vel sige mig lidt enig. Men jeg ser det, på en lidt anden måde.

Du har jo de foreldre som syntes deres børn synger helt fantastisk, alt mens naboen sender klage brev ind til kommunen. Jeg vil bare at laget skal have et realistisk billede at sit nivu til enhver tid.

Det var en dødsfed tur, som gav os god tid til at snakke sammen og fortælle om fortid og fremtid.

Nu begyndte **arbejdet mod sponsorene** for alvor at tage form. Årets planer skulle lægges og del målene fast sættes. En tlf samtale med

”One Call” og så til et personlig møde med Thomas, chefen hos One Call, med et så godt resultat at vi tog turen til ”Aku Aku” senere på dagen for at fejre med en ”enkelt” drink.

Her kom SkyDesign så ind i billedet. Hvor hurtigt kan man få tre skærme med logo i? Men vi har brug for dem før det! Ja OK, men hvis vi da betaler lidt ekstra for at få dem klar til Ekstremsportveko da? Jammen så har vi en aftale!

Med bolden spillede videre kunne vi stikke på næste trænings tur til Skydive Spain. Mai, dejlig varmt og store forventninger til turen. Laget på vej mod yderligere fremgang. Vi skulle bo hos Sjøpperen, som havde købt sig et nyt hus tættere på feltet. Fantastiske forhold for udvikling.

De første dage gik lidt langsomt, da vores træning lå midt mellem landslagenes basic camp og feltets egen Funshine boogie. Men så kom gjengen fra Voss ned. 20 stk som gjorde at flyet pludselig var i luften hele tiden igen. Det skal siges at, et par tre af Vossingene liker en go fest, så vi tog os da også en lille fest eller to, for ikke at virke mærkelige.

Alt i alt store fremskridt for laget på turen.

Med Norsk sæsongstart ret rundt hjørnet og os alle tre sidende i styret Voss FSK, gik all focus i den retning. Mathias og Brede med hoved ansvaret ville få brug for al slags hjælp. Et helt nyt styre på Voss, hvor alle er enige om hvilken vej vi skal føre klubben... Aaaah, strålende udsigter.

Voss Filmfestival og **Ekstremsportveko** stod for tur, så jeg havde nok at se til. Så træningen blev lagt på hylden for en stund. Nu blev det så SkyDesign sin tur igen. Vores nye skærme ankom Voss en uge tidligere en planlagt og vi fik mulighed for at finde gode løsninger for exponering af logoerne.

Nils Predstrup, Ippo Fabbi, Tim Porter, Bjørn Magne og jeg dannede lag.

Med en sådan gruppe sammensætning,

er det ik så let at blive enig om slut resultat. Vi mødtes en regnfuld morgen nede hos bageren over en gang frukost. Tankerne fik fridt spil, og sagte men sikkert fik vi lagt en slag plan. 4 elements skulle filmen hedde og elementerne skulle selvfølgelig være en væsentlig del at plottet i filmen. Tracking, fjellflyvning og swooping en så fin plads som på Voss, kan kun give godt billeder. Et godt samarbejde mellem os og vores 17 årige film mand Andreas, gjorde da også at vi var dem som stod med armene højt i vejret, da konkurrencen skulle afgøres. Et morsomt projekt, som Mathias arbejdet videre med på Voss.

En direkte overgang til Ekstremsportveko, med historiens bedste vejr udsigt. Jeg havde inviterede til TNM igen, og ville komme til at bruge meste parten af tiden på TNM gjengen. Men laget stod også højt på listen over ting som skulle tages hånd om. Billederne her, fortæller sikkert sit om mulighederne på Voss. Vi selv og One Call var godt tilfredse med den opmærksomhed vi fik af NRK og andre nationale og lokale medier. Vi fik testet det ud som er en af vores planerne med Voss ventus.

Totalt 4500 hopp under Ekstremsportveko og 300 tandemhopp.

Næste tur gik til Lapalisse, Frankrig. Boogieman Fever er et nyt koncept, eller boogie hvis du vil. Da Fabien på forhånd havde fået alt for mange påmeldinger, måtte han bestille endnu et fly for at sikre at alle ville kunne komme i luften. Jeg havde aldrig organiserede i Frankrig før, men da det kom til at blive sammen med Volair, Fabian, Yoko, Jean Phlpe, Al, Jim og Daniel var der ingen tvivl om at det kom til at blive et super fedt boogie. Det skulle vise sig at være et højt nivå på hoved parten af deltagerne, som talte 380 totalt. BM fik også mulighed for at organisere. For første gang i freeflying og han gjorde en god figur for Voss Ventus, Voss FSK og Norsk freeflying.

Der var intet at sige på festerne dernede... Fabien ved hvordan man får folk i stemning, så lidt sliten kørte vi mod Paris for at tage turen tilbage til Voss.

BM skulle stille i NM swooping. Hjemme fra Danmark kunne jeg følge med på udviklingen. Han lå længe til en klar guldmedalje, men måtte se sig slået på målstregen. Nedtur, men det var den bedste som vandt, eller noget i den stil...

BM ”måtte” rejse hjem i utide, så C måtte en tur på pallen for at hente sølvet hjem til Voss Ventus. Dem af jer som var til stede på NM premie uddelingen, så C i ægte Voss Ventus stil. Gi den GASS som faen. Hende kommer i til at se på pallen igen! Og selvfølgelig et stort tillykke til BM og alle jer andre med flot resultat.

Og så **Go Vertical** på Voss. Fantastisk arrangement, som får én til at være stolt over at have et medlemskab i Voss FSK.

I håb om at andre skriver om selve Go Vertical, og deres oplevelser på boogien, vil jeg bare dribble hurtig over med stort smil og sitren i kroppen. Er det ik snart tid til Go Vertical på Voss igen?

BM fik ik ”tid” til mere en et enkelt hopp, innhoppet som var helt fantastisk. Der satte vi også uofficiel verdensrekord med 160 deltagere, og tak for festen. Marius måtte bruge hel lørdagen på at for at få mig ned på anden pladsen på hoppligaen, bra jobbe, glæder mig til fremtidig samarbejde. Og C med en flot 5. plads, på ligaen, kom et stort skridt frem. Moahahaha, tænk når vi skal ud og flyve sammen næste gang!

Flot vejr hele ugen og 3850 hopp.

Voss Ventus stak med Jan og hans Beech til Tyskland søndag morgen efter Go Vertical. Lidt trætte, men direkte på den igen, for at **flyve vindtunnel**.

Den dernede i Bottrop, den er jo helt fantastisk. Jeg har jo ikke så mange timer i tunnel, at jeg har mærket forskæld, troede jeg. Det var bare indtil jeg fik prøvet en

tunnel med ordentlig vind. Tænk om vi kunne få en sådan i baghaven på Voss.

Vi fik os en rundtur i bygningen og fløjet så meget vi ville, da der ik var andre kunder den dag... Der skal vi tilbage MANGE gange i løbet af vinteren, så det er bare at hænge sig på hvis der er nogen som kunne blive fristet.

Nu er det Mountain Gravity i Schweits, med masser af fjellflyvning og hvad der ellers følger med på en Voss Ventus tur! Så Fyrdals boogien tidlig september, lidt vindtunnel i Bottrop og Boogie 2 på Langar i England 12.-20. september.

Voss Ventus har tænkt sig at give den gass, og dette første år har så langt bare været et godt bevis på at vi mener det for alvor. Bliv med, dette blive gøy.

Hei alle sammen!

Sertifikatfornyelse og utløpsdato

F/NLF nedringes og mailboksen er full. Det spørres stort sett om det er rett at utløpsdatoen på sertifikatene er 31. desember 2009. Svaret på det er JA, det er korrekt. Dette er klubbene og medlemmene orientert om gjennom ledermøter, fagseminarer og mine innlegg i Frittfall.

SU besluttet i 2008 at vi skulle tilbake til kalenderår også for sertifikatene våre, slik at de fulgte samme gyldighetsperiode som medlemskapet vårt. Årsakene til dette er flere, men det som har skapt størst utfordringer med nåværende system er at mange av sertifikatene har utløpsdato i hoppesongen her hjemme. Årsaken ligger selvfølgelig delvis i at de fleste går kurs på sommeren og får sitt elevbevis og første sertifikat om sommeren. Det har ført til at kontrollrutinene for gyldighet er lagt på klubbene og de må fange dette opp gjennom sesongen når sertifikatene utløper. Kontrollen lettes gjennom jumprun for de klubbene som bruker dette. I tillegg har det vært tilfeller av at man en dag deltok i storformasjon og neste dag ikke hadde nok hopp til å fornye annet enn elevbevis og kun fikk hoppe solo, hvilket naturligvis er vanskelig å forstå! I og med at vi i år gikk over til nytt forsikringsselskap benyttet SU samtidig muligheten til å gå over til kalenderår for sertifikatene fra 2010. Siden forsikringsskapet ikke ønsker å se på en overgangsordning før en gang etter fulldriften, så er det dessverre slik at en del av dere som fornyer nå på høsten må betale full premie for et sertifikat som allerede utløper 31. desember 2009.

Dette vil si at fra 2010 er alle sertifikatene gyldige fra 1. januar til 31. desember, under forutsetning at de fornyes i januar! Dersom man velger først å gjøre dette i juni vil man fortsatt få utløpsdato 31. desember. Det er videre slik at det kun er hopp gjort forrige kalenderår som teller ved fornyelse, hvilket vil si at det er hopp gjort i 2009 som teller for fornyelsen i 2010. En slik ordning lager en annen utfordring og det er for de som skal hoppe i utlandet i januar. Drar dere på jule- og nyttårshopping i utlandet så forny før dere drar, slik at dere ikke blir stoppet 1. januar på grunn av ugyldige papirer.

Hendelser

Morten har tatt frem noen hendelser som han har skrevet om, men det er et par andre saker jeg også ønsker å poengtere! Vi har i sommer hatt tre meget alvorlige hendelser der en hopper har fløyet inn i en løypestreng, en har kollidert med en annen hopper i 800 fot, mens en tredje har hooket seg selv i bakken under trening til NM. Så kan en spørre seg; hva disse enkeltstående hendelsene har felles annet enn at kun griseflaks berget alle tre?

Ved alle tilfellene var det feilvurderinger og uaktsomhet som ligger bak hendelsene. På Voss visste man at det gikk en løypestreng i V-en og

Jan Vang
Fagsjef/avd.leder F/NLF

Idrettsnytt

Trude Sviggum
Landslagssjef

Landslagsuttak

Det forestående landslagsuttaket var et av agendapunktene på styremøtet i F/NLF onsdag 26. august. Det som ble diskutert var blant annet søknad fra kandidater med tilknytning til Vestlandet om å få eget uttak i

Bergen, muligheter for å få med idrettspsykolog på intervjuene, antall lag/utøvere i frilflyging og varighet av landslagperioden. Kopi av møtereferat fra dette punktet er her:

3.1 Landslagsuttak 2009

Landslagsuttaket er planlagt gjennomført 19. og 20. september i Oslo.

Alternative steder og kombinasjon av steder er vurdert og intervjuene vil foregå i lokalene til NLF mens de fysiske testene gjennomføres på Krigsskolen. Hva som skal gjennomføres hvilken dag vil bli avklart ilt de nærmeste dagene. Det avhenger blant annet av om det er mulig å få ekstern støtte fra idrettspsykolog ifm intervjuene som skal gjennomføres. Ole Petter Hjelle skal hjelpe til med uttak av nytt FS lag, og Mathias Holtz skal hjelpe til på FF siden. Det vil bli tatt ut et landslag i FS4 og en landslagstropp (inntil to lag) i FF. Det vil også bli tatt ut rekrutteringslag i hver gren dersom det er nok kvalifiserte kandidater. Ønsket om eget uttak på Vestlandet ble avvist av styret fordi det ikke vil være mulig å få lik ekstern støtte. Landslagsperiode ble besluttet til å være tre år. Offentliggjøring av resultat etter uttaket vil bli gjort senest 8. oktober, etter neste styremøte.

World Games

World Games 2009 (www.worldgames2009.tw) ble arrangert i Taiwan i juli måned. Skywalkers og Arcteryx representerte NLF i FS4 og FF, og konkurrerte mot de fem beste nasjonene i verden i sine grener. Skywalkers gjennomførte en veldig bra konkurranse og lå lenge an til å vinne FF klassen. De ble dessverre slått på målstreken av Babylon fra Frankrike, laget som også vant over Skywalkers i VM i fjor. Arcteryx var litt uheldige med noen exiter og endte på sjette plass; en plassering ned i forhold til VM i fjor.

World Cup

World Cup i FS og FF (www.fai.org/parachuting/node/1346 og <http://www.falconair.cz/en/>) arrangeres i skrivende stund i Prostějov i Tsjekkia. NLF er representert med landslaget Nexus i FS4, og landslagene Decaelo og Team Panic i FF. Foreløpig har vi stort sett bare fine ting å si om arrangementet: Godt organisert og bra vær.

Litt kluss innledningsvis når "Meet director" førte opp Nexus i dameklassen istedenfor åpen klasse; han påstod at han kjente laget og at det var der de hørte hjemme (Yngve vurderte en kort periode å skifte navn til Yngvild). Ellers måtte Øyvind Goksøyr på Decaelo melde frafall pga skole, men vi fikk heldigvis med oss superreserve Derek Henry Broughton i hans fravær.

Så langt har det blitt gjennomført fem runder i FF. De norske lagene hopper bra; Team Panic er på fjerdeplass og Decaelo på femte plass av totalt ni lag.

FS4 har hoppet tre runder, og Nexus ligger som nr 14 av 25 lag. Målet er å bli best i norden; og etter tre hopp er Nexus likt med Finland og Sverige (Danmark er ikke her).

World Cup og Norgescup blir omtalt i egne artikler i bladet.

Antidoping Norge

Store fordeler ved kriminalisering

Bør doping kriminaliseres i Norge?

Ja, er det klare rådet fra Cecilia Fant som har solid erfaring med dopingetterforskning i Sverige.

I mai arrangerte Antidoping Norge i samarbeid med Forsvaret den andre nordiske konferansen om anabole androgene steroider. Cecilia Fant ved Rikskriminalpolisens Underrättelsesseksjon var en av flere internasjonale foredragsholdere.

I Sverige er bruk av dopingmidler ikke tillatt, i motsetning til i Norge der dopingmidler er tillatt å benytte. - Som politi har man helt klart store fordeler av at det er ulovlig. Det gir politiet en helt annen mulighet til å agere som for eksempel i forhold til husransaker, sa Fant.

Vanlige ungdommer

- Vi skal ikke gjøre Svensson kriminelle (svenskenes Ola Nordmann), men det er de unge, de nye brukerne, som er vår viktigste målgruppe. Kan man hindre noen i å starte med steroider, så har man et ansvar for å gjøre hva man kan for det.

Hun er overbevist om at et forbud fører til at det er vanskeligere for en del unge å starte med doping. - De fleste ungdommer som bruker steroider er vanlige ungdommer som ikke vil begå lovbrudd. Der tror jeg at mange tenker seg om etter som det er ulovlig i Sverige, sier Fant.

Eksplasjon med nettet

Fant understreket at bruk av narkotika og steroider går hånd i hånd. Hun viste fram fersk statistikk fra Sverige som viste en gradvis økning av beslag av anabole steroider og påpekte at med internett har tilgangen på informasjon, brukertips og varer blitt enormt. - Den lokale langeren er i dag en global forretningsmann. Med internett har distribusjonen blitt enklere enn noen gang. Profitten er enorm, risikoen er lav og straffen er relativt lav.

Doping i Norge

I Norge er bruk og besittelse av doping ikke rammet av lovgivningen. Det er bare idretten som forbyr bruk.

Det er forbudt ifølge Straffeloven å tilvirke, innføre, utføre, oppbevare, sende eller overdra dopingmidler. Medvirkning til dopingforbrytelse, eller til bruk av dopingmiddel, er også straffbart.

Ønsker lengre straffer

Den norske Utøverkomiteen ønsker lengre straffer ved brudd på dopingbestemmelsene.

Diskusjonen rundt lengre straffer for brudd på dopingbestemmelsene har blitt aktualisert igjen etter dopingavsløringene av russiske langrennsløpere. Den norske Utøverkomiteen er klare på at de ønsker strengere straffer og hadde dette oppe på sitt forge møte.

- Tidligere var to års utestengelse nok til å få mange utøvere til å avslutte

karrieren. Nå ser man stadig at utøvere gjør comeback - kanskje på grunn av bedre økonomi. En del utøvere kommer relativt enkelt tilbake i toppen etter to år. Særlig i individuelle idretter er det ikke noe problem å være utestengt fra organisert trening. Noen stoffer gir dessuten økt effekt av treningen lang tid inn i utestengelsesperioden, sier Anne Margrethe Hausken, som er leder i Utøverkomiteen.

Antidoping Norge støtter Utøverkomiteen i deres uttalelse og ser flere forhold som taler for lengre straffer enn to år for brudd på dopingbestemmelsene. - Vi tar med oss dette innspillet fra Utøverkomiteen og vil arbeide for fire års utestengelse ved første gangs brudd på dopingbestemmelsene, og utestengelse på livstid ved andre gangs brudd. Dette gjelder ved påvist bruk av stoffer som ikke er anført som spesifikke stoffer med grunnlag for lavere straff, sier Petter Riiser i Antidoping Norge.

Idrettssatsing til bestvær

Uttrykket breddeidrett har lenge vært brukt i mange kretser i Idrettsnorge. Det har også vært forsøkt brukt i fallskjermidretten.

Under årets NM i fallskjerm ble jeg møtt med uttrykket et par ganger. Angivelig for å beskrive tilstanden i fallskjermidretten. Etter min personlige oppfatning av situasjonen heller jeg nok mer i retning av å snakke om smale tilstander i en smal idrett.

I NM i fallskjerm inviteres det til og konkurreres i FS4, FS8, FF og CP. Det er mulig at det i norsk målestokk kan betegnes som bredde når man med ca 1400 aktive hoppere kan gjennomføre nasjonale konkurranser i tre grener. Men blir det rettferdig å benytte et slikt begrep når det i FS og FF er 57 deltakere fordelt på 25 lag? Av disse var det sju lag, med til sammen 47 utøvere, som ikke hadde gjort ett eneste laghopp før NM! I FFR stilte kun ett lag, hvilket betød at det ikke kunne gjennomføres som godkjent NM i denne grenen. Dersom ikke styret i NLF hadde bifalt to søknader om unntak fra konkurransereglementets krav om nasjonalitet hadde vi trolig kun sett 23 lag konkurrere. I tillegg uteble mange av de beste utøverne i FF og CP. Inkludert CP var det 60 deltakere i årets NM. Det utgjør om lag 4% av F/NLFs aktive medlemmer.

Når det er sagt så må det samtidig fremheves at det ikke skorter på innsats og idrettsglede. Særlig imponerende var deltakelsen i FS4R. Hele åtte lag deltok og kunne vise til et jevnt og imponerende nivå. Mye av årets FS4R suksess skyldes den innsatsen som tidligere og nåværende landslagshoppere samt andre erfarne utøvere legger i å coache mindre erfarne. Det var også hyggelig å se at flere av de som deltok i fjorårets NM i rekrutteringsklassen stilte i åpen klasse i år.

Like hyggelig var ikke situasjonen for FF. Hva som har skjedd i freefly miljøet vet jeg ikke, men deltakelsen i NM var direkte skuffende. Særlig skuffende må det ha vært for FFR laget Bømoen Kjeks og Druelag som oppdager at de er eneste påmeldte lag i sin klasse og dermed ikke kan få godkjent NM for grenen. Dersom årets NM reflekterer bredden i det norske freeflymiljøet kan det bli et høyst interessant landslagsuttak i slutten av september.

CP er, og vil nok trolig forbli, en spesiell gren i nasjonal konkurransesammenheng. Det er liten tvil om at det finnes mange svært så dyktige fallskjerpiloter her til lands, men viljen til å stille opp i NM er heller lunken og nølende. Det var først da fristen ble betraktelig utvidet at påmeldingene begynte å komme. Noen av de potensielle deltakerne ble bearbeidet etter alle kunstens regler før de til slutt lot seg overtale til å stille. I motsetning til de åpne klassene i FS og FF er det så mange faktorer som

Thomas Becke
Leder F/NLF

allikevel ble det fløyet der. I Russland ble det svingt feil inn til landingsområdet, og på Østre Åra var hopperen utslitt etter en lang dag. Han har i tillegg hatt en annen hendelse to uker tidligere der det også ble rapportert menneskelig feil på grunn av utmattelse! Vi har ikke råd til å miste noen hoppere! Jeg var til stede både på Voss og Rikssenteret da hendelsene skjedde, og det var ingen hyggelige minutter vi opplevde før situasjonene var avklart.

Det mest skumle med fallskjermhoppingen, og der jeg er nervøs, er under skjerm når det er mange i lufta samtidig. Jeg tror jeg har skrevet dette minst en gang tidligere. Hopper jeg på store felt så er jeg meget konservativ under skjerm og innrømmer at jeg kan være direkte redd under skjermen – da spesielt fra 1.000 fot og ned. Det er da det begynner å bli "trangt" i lufta, og mange ønsker å lande så raskt som mulig og så tett på pakkeområdet for å slippe å gå så langt. Det er mange som ikke følger "trafikkreglene" og flyr uten å se seg omkring, som om de er alene i lufta. I tillegg er det svært vanskelig å ha kontroll på alle skjermene. Skjermene er heller ikke lette å se, og det er den du ikke ser som treffer deg!

Skjermen jeg flyr er lett å få øye på så det bedrer noe på risikoen for ikke å bli truffet. Min neste skjerm skal imidlertid bli enda mer synlig. Fargevalget bør alle tenke over når en skal kjøpe ny, slik at dere blir best mulig synlig for andre i lufta. Disse tre hendelsene er indikasjoner på at man er villige til å ta unødvendig stor risiko samt at de to siste hendelsene kanskje at man overvurderer sine evner! Det å være god i fritt fall er ikke lenger nødvendigvis relatert til antall hopp i vindtunneller, men antall hopp er særdeles relatert til erfaring som gir mulighet til å fly sikkert på store hoppfelt med mange hoppere i lufta!

Pakkeopplæring

Jeg har i løpet av sommeren gjennomført en god del pakkeeksamen med elever. Etter at vi endret bestemmelsene om pakkeutdanning i HB er det flere og flere klubber som gjennomfører pakkeutdannelsen og tar eksamen med elevene like før de tar steget fra elev til A hopper, med påfølgende overgang til eget sportsutstyr. Jeg har i forbindelse med pakkeeksamen poengtert hva overgangen fra elevutstyr til sportsutstyr vil medføre for dem og betydningen av å spørre ved usikkerhet og hvor de store fellene ligger foran dem. Når jeg så leser hendelsesrapportene så er det mye som tyder på at en slik overgang til sportsutstyr langt fra er smertefri.

Det er flere reservetrekk som er innmeldt på grunn av containerlåsning resultert av feil ruting av pilotbåndet, og når jeg går inn og ser på elevutstyr som klubben har ift hvilke rigger elevene har gått over til som A-hoppere, så er det tydelig at det trenges oppfølging i denne fasen! Det er utarbeidet en I-1 oppgave som går på å utrede og utarbeide en standardisert pakkeopplæring for pakkesertifikat. Siden både Erling Sagen og Tore Buer er deltagere på kurset har jeg berettiget håp om at vi skal få sving på dette fra neste år. Utfordringen blir vel snarere å finne ut hvem av dem som skal få denne oppgaven, det kan de jo slåss om i Dronningensgate!

Tvinn og Spinn

Disse hendelsene skriver vi om i opplæringsøydemed, og for å øke sikkerhetsbevisstheten blant hoppere.

Per 26. september er det rapportert inn 46 tilfeller der hopperen har brukt reserveskjermen sin. Av disse er 21 grunnet tvinn og spinn på hovedskjermen.

Hendelse fra Jarlsberg

Hoppers erfaring: 263 hopp, tre år i sporten med B-sertifikat.
Hovedskjerm: Pilot 124
HLs kommentar: Kutter skjerm grunnet spinn. Antagelig har dette skjedd grunnet kun løsning av styrehåndtak på den ene siden. Skjerm funnet med ett styrehåndtak urørt.
HLs kommentar: Hopper hoppet nytt utstyr og det kan være en medvirkende årsak at hopper ikke har satt seg tilstrekkelig inn i utstyret.

Hendelse fra Voss

Hoppers erfaring: 54 hopp, fire år i sporten med A-sertifikat.
Hovedskjerm: Sabre2 230
HLs kommentar: Spinn og tvinn, reservetrekk.
HLs kommentar: Ingen.

Hendelse fra Østre Åra

Hoppers erfaring: 670 hopp, tre år i sporten med B-sertifikat.
Hovedskjerm: Sabre2 107
HLs kommentar: Hopper hoppet nytt utstyr og det kan være en medvirkende årsak at hopper ikke har satt seg tilstrekkelig inn i utstyret.
HLs kommentar: Enig med HL

Hendelse fra Østre Åra

Hoppers erfaring: 2253
Hovedskjerm: Velocity 96
HLs kommentar: Trakk skjerm i 3200 fot. Skjerm åpnet rufsete og endte i fire-fem tvinn til venstre. Begynte å spinne og nødprosedyre ble utført og hang i 1900 fot. Hovedskjerm ble pakket av feltets faste pakker.
Tiltak: Skjerm selges høystbydende.
HLs kommentar: HL støtter HLs vurdering, som virker å være innsiktsfull. Ingen ytterligere tiltak anses nødvendige.

Kommentar fra SU

Tvinn og spinn er den vanligste grunnen til at vi må bruke reserveskjermen. Alle tvinn og spinn hendelsene i år har skjedd med hovedskjerm som har en mer eller mindre elliptisk vinge. Ved tvinn er sjansen for at skjermen vil spinne høyere enn med helt firkantete skjerm, selv med lav vingebelastning. En del av reservetrekkene er jeg ganske sikker på at kunne vært unngått. Det kan være mange årsaker til at vi drar på oss noen runder tvinn i åpningen, de fleste har med utstyr, pakking og ikke minst kroppstilling.
En pilotskjerm med sliten F111-duk eller for kort innerline vil ikke gi den trekkraften som tenkt og gi innerbagen bedre tid til å spinne rundt i åpningen.
Strikk på innerbagen bør være i god stand. Forskjellige typer strikk i forskjellig tilstand kan føre til at baggen vil dreie under åpningen.
Skulderklaffer som åpner ulikt på høyre og venstre side kan føre til dreining på innerbag. Sørg for å ha

god plast i klaffene og lukk dem etter produsentens anvisning. Vectorseletøy kan fås med magnetklaffer som gjør at skulderklaffen har større sjanse for å åpne ved lik belastning. Det er en grunn til at sloopere og crw-hoppere som gjør hop'n pop ofte ikke lukker skulderklaffene.

Bremsen skal festes etter produsentenes anvisning. Hvis den ene bremsen ikke er satt vil skjermen garantert starte å spinne ved tvinn.

Kroppstilling er kanskje den viktigste faktoren for å oppnå en bra skjermåpning. Skuldre og hofter bør være symmetriske til slideren er helt nede.

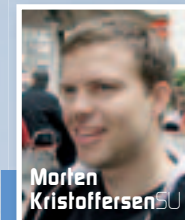
Hvis man først spinner ned med tvinn er det ofte fullt mulig å jobbe seg ut av den. En skjerm med lav vingebelastning vil gi deg bedre tid til å jobbe deg ut av tvinnen. Husk uansett at er du i tvil, så er du ikke i tvil!

Step etter fly

Denne hendelsen fikk en del mediadekkning og mange lurte kanskje på hendelsesforløpet.

Hendelse fra Bodø

Hoppers erfaring: 580 hopp, 10 år i sporten og D-sertifikat.
HLs kommentar: Hopperen hadde planlagt en FS-utsjekk. To hoppere ble droppet av i 8000 fot, flyet fortsatte til 10000 fot, utstabling foregikk normalt med instruktør ute på hjul og step. Steppet er av originalt type (lite). Det

Morten Kristoffersen SU

steppet som vi har brukt i 10 år på forrige hoppfly, er ikke satt på denne maskinen.

Flyet er engelsk registrert, og er planlagt overført på norsk register i juli. Det er også planlagt å sette på fallskjermjør i denne sammenheng. Steppet er ikke satt på ennå p.g.a luftfartstilynet regelverk hvor step o.l. skal ha særskilt godkjenning. Hoppere er gjort oppmerksom på at det er en potensiell fare for at booties kan sette seg fast på flyets originale step. I det instruktøren skal telle ned, merker han at bootisen henger fast på steppet, eleven misforstår nedtellingen og exiter, instruktøren blir da hengende opp ned i steppet. Pilot merker dette og rapporterer til Bodø TWR. Han sjekker flyets speed og legger seg i en svak venstresving for å unngå konflikt medinkommende trafikk. Hendelsen observeres fra hopper på bakken med kikkert. Hopperen bruker sin egen hook knife for å skjære av hoppdressen ved låret. P.g.a. vanskeligheten med å se baksiden av låret, skjærer han ved et uhell av venstre beinstropp midt på lårets bakside. Etter å ha sjekket heading og rapportert til tårnet, drar pilot fram kniv som er festet på pilotens belte på høyre side. Det er også plassert Hook knife (type stor) på midtkonsoll ved pilotens høyre bein.

Hopperen er da borte. Hopper hang fast i ett minutt og 10 sekunder. Dette på bakgrunn i video som hopperen hadde på hjelmen. Hopper marsjer mot land og trekker skjerm i ca 5000 fot. P.g.a. ujevn belastning i seletøyet roterer skjermen til høyre med ca 360 grader per to sek. Undertegnende som var på jobb i brannvesenet, ser hendelsen ifra skjermåpning og til hopperen forsvinner bak en kolle. Mens hopperen fortsatt henger i hovedskjerm blir det satt i gang tiltak fra HFL og hoppere på bakken.

To mann blir umiddelbart sendt ut for å sjøsette redningsbåt, flere biler blir sendt ned mot Bodesjøen, hvor der er antatt hopperen kommer til å lande. Det blir samtidig ringt TWR med anmodning om å scramble Sea King. Det blir samtidig ringt 113 fra Båtmannskap. Undertegnende melder også inn til nødsentral.

I ca 2000 fot kutter hopper hovedskjerm og trekker reserve. Dette for å ha en skjerm med mindre rotasjonshastighet. Undertegnede ser at rotasjonen avtar en del, og hopperen bruker venstre bakraiser for å stoppe rotasjonen rett før landing. Han har også, mens han henger i reserven, utløst oppblåsbar redningsvest. Hopperen lander hardt i sjøen ca 300 m fra land. Hoppere som har kommet ned til sjøen ringer TWR med posisjonsangivelse. Ett sivilt helikopter blir dirigert over hopperen for å markere posisjon. Han vinker da til helikopteret.

Redningsbåten er på vannet og på tur mot hopper sju minutter etter hopper hang i skjerm. Bruker ca tre minutter fram til hopperen. Sea King og redningsbåt kommer samtidig fram til hopperen. Redningsmann på Sea King blir firt ned for å sjekke status. Han blir heist opp igjen da hopperen fortsatt har seletøy og skjerm tilkoblet. Redningsbåt fra BOFSK kjører da inn til hopperen og tar av ham utstyret. Helikopter blir så vinket inn igjen, hvor redningsmann blir heist ned og tar med hopperen. Utstyr blir tatt opp av redningsbåt. Hopperen ligger i vannet i ca 12-15 min fra han landet til han er heist opp i helikopter. Blir fraktet til sykehus med ambulanse. Har en kroppstemperatur på ca 32 grader ved ankomst sykehus.

Dette er en hendelse som kunne ha vært unngått hvis "fallskjermstep" har vært montert, men p.g.a. regelverket har vi ikke fått lov til å sette på dette før vi har

godkjenning på steppet. Dette til tross av at klubben har brukt akkurat samme step i 10 år på forrige maskin (fram til 2008).

Inntil videre har hoppere fått forbud med å hoppe med booties fram til denne saken er løst. Selv om håndboka åpner for at hoppere med B-sert eller høyere kan slippe redningsvest ved avstand over 250 m til sjø, så har HI bofsk valgt å påby ALLE hoppere å bære redningsvest. Dette har klubben hatt som regel i alle år. Avstand til sjø er ca 4-500 m. P.g.a. topografien i Bodø, har BOFSK siden 1992 hatt redningsbåt klar på henger. Dette ble godkjent av SU i 1993/4. I dette tilfellet viser det seg som en meget god løsning, da båten kan bli satt ut så nært hopper som mulig. Klubben har kart med aktuelle steder for utsetting av redningsbåt. Dette er første gang BOFSK har hopper i sjøen i klubbens 40 år historie. Etter hendelsen har vi hatt debrief med alle hoppere og personell i TWR. Hoppere er utskrevet 21/6 fra sykehus.

Kommentar fra SU

Det er ikke første gang at vi har hoppere ufrivillig hengende på utsiden av flyet ved utsprang. I fjor ble en AFF-elev hengende fast i en 182, mens instruktørene hadde lite å gjøre i fritt fall. Flypiloten var heldigvis også en erfaren fallskjermhopper og fikk dratt inn eleven igjen. For noen år tilbake ble en wingsuit-hopper hengende fast i Antonovrampa etter bootiesen. Pilotene merket ingenting og var på vei ned for å lande. Heldigvis raknet dressen og hopperen kom seg løs. Vi har også hatt landslagshoppere hengende igjen etter bootiesen på rampa i utlandet.

Jeg anbefaler på det sterkeste at man har hook-knife med seg når man hopper og at klubbene fjerner/taper over potensielle festepunkter i flyet.

påvirker at sluttresultatene er langt mindre forutsigbare. Dette bidrar da også til å bevare spenningen i konkurransen.

Idrettssatsningen vår er i all hovedsak styrt av to ting: Landslagssatsningen og norgescupen. Og det er kun FS4 og FF som mottar økonomisk og administrativ støtte fra F/NLF og NIF. I F/NLF avsettes ikke midler til å støtte andre grener eller andre lag enn landslagene. Dersom noen velger å satse utenfor FS4 og FF blir det helt og holdent for egen regning og uten tilgang til et nasjonalt støtteapparat. I så måte har vi bestemt at det er kun to grener Fallskjermnorge ønsker å satse på: FS4 og FF.

Jeg tilhører den retning som tror at idretten utvikler seg gjennom et ønske om å hele tiden bli bedre, presse grenser og utforske det ukjente. Jeg har stoisk tro på at all form for konkurranse, formell som uformell, bidrar til nettopp dette. Fallskjermporten ville stått på stedet hvil – eller i verste fall oppleve tilbakegang – dersom ingen hadde ambisjoner utover å tilfredsstille kravene til å vedlikeholde sine sertifikater. Vi må presse grenser. Ved at noen er villige til å gjøre nettopp det, kan andre nyte fruktene gjennom å ta del i kunnskapen og få videreformidlet ferdigheter.

Hva ønsker vi så å oppnå med idrettssatsningen her til lands? Jeg tror ikke den har særlig effekt på rekruttering til fallskjermporten. Til det har vi alt for lite gjennomslag i media. Om rekruttering var målet kan jeg se for meg langt mer effektiv bruk av dagens landslagsmidler. Derimot tror jeg at idrettssatsningen har mye å si for fortsettelsesgraden blant mer eller mindre etablerte hoppere. Noe som da kommer på toppen av utviklingen av fallskjermporten. Jeg tror også at vi trenger noen forbilder når det gjelder ferdigheter og prestasjoner. Noen som kan gå i bresjen for sporten vår. Noen vi stolt kan vise frem når media en sjelden gang ser i vår retning.

Så oppstår det et aldri så lite dilemma. Vi har bevist at vi kan hevde oss blant de beste i verden, dersom vi er villige til å satse. Men F/NLF har ikke resurser til å satse på alt. F/NLF ikke har mer midler enn hva som i dag er tilgjengelig. Noe som helt klart er bundet opp i vårt medlemstall. Vi har kort og godt ikke mulighet til å bli best i verden på alt. Men så er spørsmålet om vi må være best i verden? Og om det er målsetningen, hva skal vi velge å satse på i år, til neste år og de neste ti årene? Hva må vi gjøre for å få best mulig effekt for våre medlemmer, de som tross alt bidrar til å betale for gildet?

Kun 60 fallskjermhoppere deltar på årets NM. Sju av lagene ikke har gjort ett eneste laghopp før konkurransen. Minst fem av lagene ble scramblet på pakkematta kun minutter før påmeldingsfristen gikk ut. Etter min oppfatning vitner ikke dette om suksess i idrettssatsningen, ei heller bredde. Kanskje det er på tide å ta en litt grundigere kikk på målsettinger, reglementer og resursbruk?

F/NLFs styremøte 26. august vil be konkurransekomiteen om å lede en ny utredning om idrettssatsningen. Gjennom en bred og åpen debatt er det mitt håp at vi kan finne frem til en bedre modell enn den vi har i dag. Jeg imøteser alle innspill som kan bidra til å skape en konstruktiv debatt omkring hvordan vi best kan utvikle fallskjermporten i fremtiden.

Nok en gang – forsikringer og regler

I siste Frittfall var det et rikt bildeutvalg av nordmenn hoppende uten hjelm i Spania. Fallskjermforsikringen vår gjelder kun når vi hopper i regi av F/NLF i Norge og at man følger sikkerhetsbestemmelsene til F/NLF når det hoppes i utlandet. Det følgende er tatt fra forsikringsvilkårene; "Forsikringen gjelder under hoppaktivitet (forberedelse, trening og hopping) i regi av NLF i Norge. Ved hopping i utlandet skal utøvelsen følge sikkerhetsbestemmelsene i F/NLFs håndbok". Dersom man ikke velger å følge disse, tar man også beslutningen om at det OK at blir avkortning eller avslag dersom det oppstår en skadesak. Jeg møtes imidlertid ofte med "men min reiseforsikring dekker dette"!?

Reiseforsikringen dekker i hovedsak legebehandling og hjemtransport, mens fallskjermforsikringen dekker erstatning ved varig mén og ansvarsforsikring, og det er nettopp dette som dere i så fall gir avkall på. Et tilsvarende forhold har oppstått ved hopping i Norge i og med at det er noen som har hoppet i regi av Fred Bratland. De må da være oppmerksomme på at forsikringen vår heller ikke gjelder i dette tilfellet. I den anledningen vil jeg også peke på beslutningen som Styret F/NLF gjorde i 2006 og SU sa sin tilslutning, der det fremgår at de som velger å hoppe hos Fred Bratland enten som TM eller VT vil miste sine rettigheter i F/NLF ut over B-sertifikat. Det er dette valget dere i så fall må være dere selv bevisst!

Norgesmesterskap og konkurransehopping

NM ble hemmet av svært dårlig vær, selv om det tidlig ble klart at vi hadde et gyldig mesterskap der vi kunne kåre mestere i alle klasser. Min rolle under NM var juryformann og jeg vil gi lag, lagledere og deltagere honnør for svært sportslig opptreden, der man på f.eks på lagledermøter kunne enes om spørsmål som kom opp, og det på en slik måte at det ikke var et eneste spørsmål som juryen måtte møtes om! Det var gledelig at det var så mange deltagende lag i FS og spesielt i FS4R. Når det er sagt vil jeg også si at det på friflygingssiden var skuffende få deltagende lag. Fra i år av er det et nytt regime når det gjelder HM Kongens pokal. Det er nå satt opp en pokal som skal utdeles annet hvert år mellom hang- og paraglider seksjonen og fallskjermseksjonen. Neste år skal HM Kongens pokal tildeles fallskjermseksjonen. Da er det betimelig å minne om statuttene for å få denne. Pokalen skal tildeles det lag eller den utøver som under NM oppnådde det beste resultatet målt opp i mot nivået i EM, VM eller lignende. Videre må det for lag minimum være åtte deltagere i klassen og for individuelle grener minimum være 15 deltagere. Det ville jo vært ille dersom et resultat i verdensklasse ikke kunne belønnes med en kongepokal kun fordi det ikke var stor nok deltagelse og at pokalen derfor ble gitt til en vinner med dårligere resultat fordi det var bedre deltagelse i den andre klassen. Eller enda verre, måtte leveres tilbake til NIF pga for liten deltagelse!

Når dere leser dette er alle fulldriftsoperasjoner over for i år og det gjenstår kun noe helgehopping samt høstboogien til NTNU og Bever'n! Jeg treffer noen av dere på Bever'n og på l-1 kurset, samt MK kurset. Jeg ønsker alle en fin avslutning av hoppesongen og en riktig fin høst! Med håp

"Bare Blå Skyer" også i høst!

Sørstrikker

B

ALVEBERG FREDRIK
ANDERSEN KRISTOFFER
ANDREAS AAMODT
BENTZON MAIKEN
BJERMELAND VEGARD
BJØRNHOLM MARTIN
BRICK SEBASTIAN
BRASETVIK ALEX
BRAATHEN HELGE
DAHL THOMAS JOHAN
DAAE TOM RUNE
EGGESBØ OLAV
ELIASSEN KNUT DANIEL
ENGUM MARTIN JUSNES
FALCH TORKEL
FASTING ANNA
FINNE ESPEN
FJÆREIDE METTE
GENTHNER ANITA
GRAVDAL ESPEN
GRØV OLA ESPEN
HAGEN ELIN SPITEN
HAMMARI KINE MALEN
HAUKENES
HANEVOLD PATRICK
HANSEN SIGRUND
HARALDSTAD TRINE
HAUGE MONICA
HAUGLI RASMUS NASS
JANSEN JENS BATT
KROHN BJØRN KJETIL
LAUBINGER ANSELM
LUND SIRI VICTORIA
MIDDELTHON LARS
MOLINDER HENRIK OSKAR
MONSSON TONE
MYKLEBUST ÅSHILD
NILSEN ESPEN GLAD
NORBYE KNUT MAGNUS
NORDVIK MAGNUS HARBÅK
ODDEN GEIR HÅKON
PEDERSEN ANJA ISELIN
REED EIVIND
SKANSEN STIAN

SKAUGE TOR CHRISTIAN
SOLBAKKEN LINN-THERESE
RAKNES
STORDAHL ERIK SVEBERG
SVENSSSEN ESPEN
SYNNEVÅG GRIM ODDVIN
TVEIEKREM MARIT ELISE
ENDRESEN
VEDVIK SVERRE
WALTHER SIRI SANDBECK
WHITE CHRISTOPHER OSWOLD
WINGE ANITA
WAAGAARD ULRIK
ØYJORD CAMILLA IHLE
AAKRE THOMAS
AASGAARD ATLE

C

ANDERSEN HEDDA MAYLINN
ASPHEIM ALEXANDER KLEPP
BARSTAD DENNIS
BERNTSEN TOMMI PEDER
BJØRNSTAD HALVOR MOE
BOTTEN ANNE SIMONE
DAHL ANJA
FLØYSAND DANIEL
FORLAND FRODE
HAUGEN KRISTIN ELISABETH
HERNES KARI
HILDRUM LORENTS IVAR
LARSEN JAN PETTER
LEWKOWICZ RENATE
MÅLAND ANDERS OPSAL
MYGLAND ELISE
PETTERSEN SOLVEIG
SKOGVOLD THOMAS
STOKSETH IULIANA
TANUM TOM ERIK
TRONDSSEN ERIK
VALLIN PER-OLOF
VONLI LARS

D

GUNDERSEN HENRIK
HENNIE ANNAN FORBES
KRAGEBOEN ØIVIND
LØKEN HELENE
MEYER GEIR
TITLESTAD HELGE DALE
AABOL KIM EINAR

DM1

DIETRICHSON JAN ERIK
ENERSEN SIMEN

DM2

AGA BENGT-ARNE
ANGVIK HALVOR BRANDSRUD
ASPHEIM ALEXANDER KLEPP
BARSTAD DENNIS
BEHEIM JØRN
ERVIK STIAN
FLØYSAND DANIEL
HENNIE AKSEL
HOLAN RON
MADSEN TOR MARIUS
NERLI THOMAS
RØED KNUT MELAND
RAA SIMEN HEIDENREICH
SÅTER AMUND
SVARSTAD VEGARD
TANUM TOM ERIK

D1

YTTERDAHL TOMMY

D2 AFF

BØE ANNE-SOFIE BORGAARD
FAGERSLETT ELLEN KATHRINE
KROGNES CHRISTIAN
SÅTREN THOMAS
SYVERTSEN LARS ERIK B.

D3

ANGVIK HALVOR BRANDSRUD
 ASPHEIM ALEXANDER KLEPP
 BJØRNSTAD HALVOR MOE
 BJØRNSTAD HALVOR MOE
 FORLAND FRODE
 GJERSTAD SIW KRISTINE
 HAUGEN KRISTIN ELISABETH
 HAUGLAND KJELL
 HAUGLAND TORE
 HENNIE ANNAN FORBES

HERNES KARI
 JOHANSEN KRISTIAN
 KRAGEBOEN ØIVIND
 LØKEN HELENE
 MEYER GEIR
 NERLI THOMAS
 OLSEN LENE SLETEN
 PETERSEN SOLVEIG
 RAA SIMEN HEIDENREICH
 TJESSEM ANETTE
 VALLIN PER-OLOF

**D3
AFF**

ANTONSEN VIDAR

DE

DIETRICHSON JAN ERIK

T

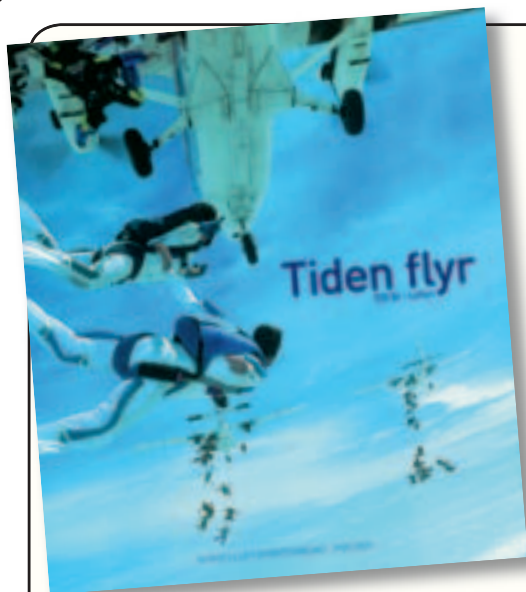
GRANMO TORE
 HAUGOM YNGVE
 HAUKOM LARS
 JOHNSEN FREDRIK

TD

ENERSEN SIMEN

TV

BJØRNSTAD HALVOR MOE
 FLØYSAND DANIEL
 GUNDERSEN HENRIK
 KRAGEBOEN ØIVIND
 MADSEN TOR MARIUS
 MYGLAND ELISE
 MYHRE OLE PETTER
 OLSEN RICHARD
 SVARSTAD VEGARD
 THUNE JOHAN BOGER
 TITLESTAD HELGE DALE

Jubileumsboken er her!

“Tiden flyr - 100 år i luften” presenterer Norges Luftsportsforbunds historie, fra starten og frem til i dag. En historisk luftferd gjennom 100 år, med krig og fred, motgang og velstand, drevet frem av entusiaster og ledere, og med alle landets luftsportsinteresserte bak som støttepillere og utøvere.

“Tiden flyr” er utgitt på idrettens forlag Akilles. Mette Lium Guhnfeldt er redaktør og har selv skrevet et innledende kapittel om forbundets historie. Sammen med elleve andre forfattere blir historien og utviklingen av alle forbundets åtte aktiviteter/idretter presentert på en levende måte - av de som selv har vært med på utviklingen. Boken er på 340 sider i størrelse 24,5 x 27,7 cm i praktbokutgave, rikt illustrert, med en rekke bilder som tidligere ikke har vært publisert.

Hvor kan boken kjøpes? Spør etter boken hos din bokhandler. Veiledende utsalgspris er kr 498,-. Du kan også bestille boken gjennom vår Jubileumsbutikk (www.nlf.no – Webshop) til kr 450,- pluss porto. NAK SHOP selger boken for kr 450,- fra butikken i Wergelandsveien 1 i Oslo.

Medlemstilbud: Medlemmer av klubber tilsluttet NLF kan kjøpe boken ved personlig fremmøte i NLFs sekretariat, Rådhusgaten 5 B, inngang Dronningens gate i Oslo for kr 300,-, eller få den sendt i posten til en pris av kr 400,- inkludert porto. Send bestilling til post@nlf.no eller ring 23 01 04 50. Oppgi medlemsnummer ved bestilling. ISBN: 978-82-7286-216-8

Opp og ned Eigers sopp

THOMAS SENF, VISUAL IMPACT.CH **FOTO**
CORY RICHARDS, VISUAL IMPACT.CH **FOTOMONTASJE**

Proffklatreren Stephan Siegrist fra Interlaken i Sveits gjennomførte en kombinert klatre og BASE prosjekt på Eigers kjente soppformasjon i juni.

Sammen med Ralph Weber klatret Stephan steintårnet på vestsiden av Eigers nordvegg. Så hoppet han de 1.000 høydemetrene.

Enkelte norske basehoppere kjenner Stephan som guide til den samme toppen. Mellom klatreprosjekter og ekspedisjoner lærte Sephan basehopping i løpet av et halvt år. –Kombinasjonen av klatring og hopping var noe jeg drømte om lenge, forklarer den 37 år gamle alpinisten. Siden en god venn døde i Lauterbrunnen i 1994 har han hatt et selvpålagt tabu i forhold til basehopping. Dette er nå brutt, og han kan kombinere de to elementene luft og jord.

Normalt flyr hopperne opp til utsprangspunktet med helikopter. –Ruten opp nordveggen til soppen er ideell. Den gir utfordrende, vanskelig klatring, sier Stephan. Ruten ble åpnet i 2007 av to klatrere som ikke klarte å friklatre den. Det var derfor ekstra spennende å knekke koden, 21 taulengder klassifisert til 7c+ opp til 3219 meter – så fritt fall ned.

Innbytte tandem

UPT har satt seg fore å få oppdatert alt tandemutstyr til moderne teknologi. De tilbyr derfor et innbytteprogram på alle Vector 2 tandem seletøy og containere ved kjøp av nytt sett Sigma seletøy og container. UPT har ikke produsert Vector2 tandemsystemer siden 2001, og anser nå at det er på tide å få alle utdaterte systemer ut av markedet. Kontakt UPT for detaljer.

Frittfalls 2010 kalender

Med Frittfall #4/09 skal vi sende ut Frittfalls kalender for 2010.

Vi vil helst fylle den med bilder fra arrangementer i Norge eller med nordmenn, så bruk kameraet flittig og høstmørket til å sortere årets bildemapper.

Fotografer og modeller får ære og berømmelse. Nytt av året er at vi ønsker å skrive litt om motivene, så gi oss litt bildeinfo. Det kan hende vi også endrer litt på både format og stil. Redaksjonen mottar alle bidrag med takk!

Annonse i kalenderen koster fremdeles bare kr 5.000. Småpenger for å få alle hopperes oppmerksomhet hver dag i en måned! Sjekk om dette kan være aktuelt for din klubb eller ditt firma. Ønsk deg måned når du bestiller – her gjelder først til mølla prinsippet!

Fristen for å bestille annonse og å sende inn bilder er 13. november. Utsendelse er planlagt 11. desember.

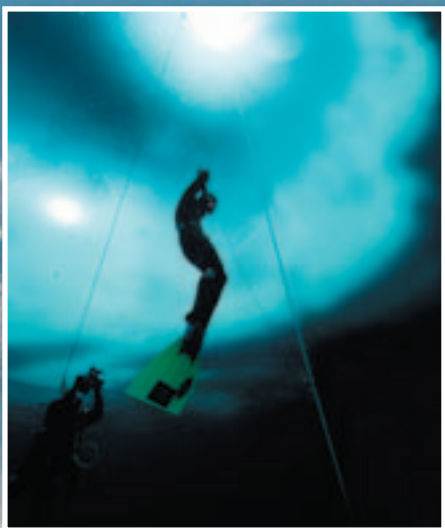

Over og under Nordpolen

Ivrige etter fjorårets suksess med hopping over Mount Everest planlegger Nigel Gifford og Lars Petter Ole nå en ekspedisjon med hopping over og dykking under Nordpolen.

Crewet ser seriøst ut, med spesialiserte guider. Opplegget gøyalt. Eventyret starter 12. april 2010 med trening for isdykking i Kirkenes på Lars Petters dykkerskole. Når denne treningen er over flyr teamet på 16 til Svalbard, så videre med Antonov A74 til den Russiske flytende Ice Station Borneo. Herfra flyr man de siste 100 kilometrene med MI-17 helikopter til polen. Hoppet kommer først, så isdykket.

For full plan, detaljer om crewet og ikke minst prisen, sjekk ut www.nigelgifford.co.uk.

Boogie i Paraguay

JUAN "MELON" MAYERFoto

Bildet er fra en invitational boogie i Paraguay forleden. Hopperne forsøkte å gjøre en 50-manna, organisert av Teresa Mardaras og Justo Ibarra.

Om du er interessert i å delta på den neste store Sør-Amerikanske boogien så skjer det i desember. En tur til det nordlige Argentina, rett sør for Paraguay. Detaljene finner du på www.FlymelonFilms.com.

- Jenter har ingenting med Velocity å gjøre.

Jan Wang etter Anne Simones fem linebrudd på Hans Olavs Velocity 84

Ekstotisk AFF

Frister det å få den nye kjæresten sertifisert før vinteren? Mens du selv har boogietime over de grønne bølgene på Mozambiques kyst? Exotic Sky Adventures tilbyr nå AFF kurs for USD 1.720 som en del av din pakke til Mozambique boogien i november. Sjekk ut www.exoticskyadventures.com for mer info. Nå!

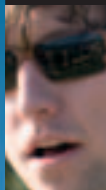

Mox konverserer igjen...

HÅVARD FLAAT **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **FOTO**

Settingen er at vi er på treningsleir i Lodi, California før World Games i sommer.

Jeg har noen amerikanske slektninger som vi har en del kontakt med. Vi bestemte oss får å dra og besøke dem på elvehuset deres som bare ligger en halv time unna. Deres

store hobby er vannski, så vi håper at vi skal få ut på vannet å prøve litt. Desverre blåser det for mye, men vi bestemmer oss for å komme tilbake og prøve igjen noen dager senere. Dette passer for såvidt perfekt for da har også Anna (dama til Mox) kommet til California for å henge med oss, så da kan hun også være med. Så følger denne ordvekslingen: Ray (slektningen min på 70): *So your girlfriend will be joining us for*

waterskiing on thursday?

Moxnes: *Yes!*

Ray: *Has she done any waterskiing before?*

Moxnes: *No, but she is a really good horseback rider!*

Etter dette siste utsagnet til Mox ble det helt stille. Mine øyne møtte Mathias sine og vi så på hverandre med et slags oppgitt komisk blikk. Ingen klarte helt å

skjønne hva faan hesteridning hadde med vannski å gjøre, men sånn er det noen ganger med Moxnes. Han evner å dra parallell mellom det meste. lallefall i sitt eget hode :-)

Etter noen sekunder som føltes som en evighet bryter til slutt Ray stillheten: *- And what does horsebackriding have to do with waterskiing?*
Stay tuned for more of Moxnes in next Frittfall!

Fly your body

Det franske wingsuitselskapet har akkurat lansert to nye modeller i S-FLY wingsuittrangen, S-FLY INDY og S-FLY VERSO.

S-FLY INDY er en hel vingedress som skal være svaret til hoppere som ser etter en dress som er enkel i bruk (påsøling, i luften, rigging), gir stor bevegelsesfrihet i fritt fall og ved bakken, gir en instinktiv flystilling, har spennende flyegenskaper (reaksjon og glidetall), tillater hopperen å nå riserne rett etter åpning uten å åpne vingene og ikke behøver noen spesielle handlinger før vanlig landing.

Den har ikke booties. Dette gjør at du får god bevegelighet i luften og på bakken, og en normal landing, uten å måtte åpne benvingene. Den har heller ikke cutaway kabel for armvingenes cutawaysystem. Dette gjør den veldig enkel å montere, og du risikerer ikke utilsiktet åpning eller tap av håndtak. Nødprosedyren forblir uendret. Videre har den justerbare glidelåser for sæletøyet, for enkel justering til alle rigger.

S-FLY VERSO er også en hel vingedress, designet for erfarne wingsuitpiloter som ønsker kombinasjonen av økt overflate med akrobatisk flukt. Dressen er designet av Loïc Jean Albert og Stéphane Zunino. De har lagt vekt på å få frem en dress som er enkel å bruke, gir en instinktiv flystilling, har høy yteevne, gjør back fly enkelt og reagerer raskt.

Dressen har det nye Quick Zip Cut armvinge cutaway system som ikke må håndteres og ikke har kabler. En enkel og rask bevegelse åpner ermenes glidelåser helt, og gir full utslagsvidde for å håndtere skjermen. Rigging er superenkelt.

Justerbar glidelås for tilpasning til alle typer sæletøy gir også mindre slitasje på dressen, og er lettere å montere. Luftehull på baksiden tillater alle flyposisjoner. Airlock systemet opprettholder innvendig lufttrykk mens du flyr på mage eller rygg.

Begge dressene fåes i fem standard størrelser og tre standard fargekombinasjoner.
www.flyyourbody.com

Rettelse i Frittfall #2/09

I Frittfall #2/09 under Kari Bergs artikkel 100-way camp har vi på side fire satt inn et bilde fra Arizona Airspeed Challenge i Eloy. Willy Boykens som har tatt både dette bildet og de som hører til artikkelen har gjort oppmerksom på feilen, og vi beklager! Vi skulle egentlig hatt med en artikkel om Airspeed Challenge, men fikk ingen tekst. Ingenting er så galt at det ikke er godt for noe – da fikk vi nesten dekket AC likevel...

Bursdags-FreeFly-Weekend

OLIVER FURRER **FOTO**

Oliver Furrer arrangerer ustopkelig gøyale fallskjermevents. Her fra en freefly weekend til ære for to hoppere med fødselsdag. Over Interlaken i Sveits. Før partiet startet med band og mexikansk buffet. Vil du være med på noe av det som skjer, eller er du i Sveits i ny og ne? Sjekk ut www.posx.com.

ggg3

I 2001 ble tanken om ggg født i garasjen hos Øyvind Don Sjølan. Øyvinds første prototype var en kjeledress; ggg1.

JØLLE VKB#4 TEKST
VKB ILLUSTRASJONER
HEMMELIG FOTO

Øyvind fortsatte å hoppe med GPS i stedet for video. Dette resulterte i data som kunne brukes bl.a. i NTNUs

vindtunell. Ut fra dette kom ggg2 som fløy som en krysserraket. Nå var tiden inne til å introdusere ggg3 som har mye større "range".

VKB er så heldig å besitte ekspertise på mange felt. Hans Holmefjord studerte fluidmekanikk (les aerodynamikk) på NTNU, Hans Lange jobber med materialteknikk med spesialfelt brudd, som betyr at han får betalt av Sintef for å ødelegge ting. Andreas Barkall drev å ødela folk i bokseringen når han ikke var opptatt med kreative innspill i garasjen, eller kreativ søm på eget utstyr. Espen Fadnes er bare J... god til å fly. Endre Jacobzzen stilte med sin erfaring fra 5.500 hopp og er djevelens advokat i garasjen. Undertegnede jobber med undervisning i tegning og design.

Resten av VKB stiller opp hver onsdag i Øyvinds garasje for å brainstorme utstyret.

Dette utviklet seg så langt at vi fant det nødvendig å ta patent.

Utstyret er ikke en rigg og ikke en wing suit, men en vingerigg. Det vil si at en rekke fordeler kan oppnås:

Aerodynamisk er ggg3 mer som et fly/fugl enn et flygeekorn. Flygeekorn flyr ikke i aerodynamisk betydning men glir gjennom luften (litt som en gammeldags marsj).

Alt som flyr har et karosseri og fire vinger.

Det viktige med aerodynamikken er å få kroppen (torso/karosseriet) til å virke som en vinge og å bli kvitt den "søplete" lufta som i dagens ekvipasjer blir skapt av riggen. (Hvis vingene på en Boeing 737 hadde samme profil som en hopper med rigg skiftet i hvert fall jeg fly.)

Det viktigste ved siden av å bli kvitt "bottom of container" er å få ned høyden på vingeprofilen (les pakken), så pakkemetoden er også justert for å oppnå et større pakkeareal og lavere høyde.

Disse aerodynamiske betraktningene har en rekke tekniske implikasjoner:

- Pakkearealet må lukkes med tre pinner.
- Bevegelse rundt hoftelodd må ivaretas uten å dra i den nederste loopen.

Ved siden av dette var det viktig å forbedre funksjonaliteten og sikkerheten ved dagens wing suit/rigg konstellasjon.

En av de viktigste intellektuelle betraktningene som ble gjort var å definere hva som skilte flyging i fritt fall fra andre former for flyging. Det vi kom fram til var at vi var de eneste som skiftet flygemaskin for å lande. Altså er det å lande en wing suit intet mål hvis det går på bekostning av den aerodynamiske kapasiteten i fritt fall, noe det uten tvil vil gjøre. Vi kan se for oss det første intervjuet fra intensivavdelingen hvor det naturlige spørsmål må være hvor liten hangglider vedkomne har tenkt å kjøpe (du kan till og med sy deg fast i hangglideren).

Det er i dette skifte-av-flygemaskin-øyeblikket at Murphy trives best. Det vanligste problemer er er "fant ikke kula", "vingen la seg over" etc. Dette skyldes at pilot/skjerm ikke er montert på samme system. Neste er at man trenger ekstra håndgrep for å nå styrehåndtak (frigjøring av vinge). Dette er meget viktig i BASE (spør Hans Lange om det).

Derfor har VKB funnet opp vingelåsen. Denne frigjør vingen når piloten trekker ut nederste låsepinne. Piloten er nå på samme system som skjermen og kan plasseres lenger ned.

Vi regner med å ha første prototype hoppbar til våren. ggg2 har allerede 13 hopp.

Å designe og lage fallskjermutstyr i garasjen er utfordrende og potensielt farlig. Siden VKB ikke er riggere men har endret seletøyet, sendes dette til forsvarlig syng hos Sky Design. Takk til dem!

Vector når 50.000

Bill Booth og United Parachute Technologies, UPC, er spente og stolte over snart å skulle produsere den femtitusende Vector riggen – sannsynligvis i løpet av få måneder.

Bill Booths selskaper har produsert seletøy og rigger siden 1972. Produksjonen startet i det små i en garasje i Miami, men vokste snart og ble relokalisert til DeLand, Florida.

For å feire milepælen vil den som mottar Vector riggen med serienummer 50.000 få en gratis rigg, pluss en tur/retur billett til DeLand for å hente utstyret. Reisen inkluderer overnatting, fem hoppbilletter på Skydive DeLand, samt en dag med Bill Booth på UPTs fabrikk og en flytur i hans sjøfly! Se www.uptvector.com for detaljer.

- Hadde jeg bare prestert mitt beste i hver runde, hadde ikke de andre vært i nærheten for å si det sann!

Bjørn Magne litt skuffet etter sølv i swoope-NM!

Hoppuke og 40-års jubileum

Redigert av Söderhamn og Sundsvall Fallskjermklubb

ER LITT USIKKER PÅ OM DET ER 11.
ELLER 12. ÅRET VI BRUKER DELER AV
FERIEN VÅR I SVERIGE. DET SOM ER
SIKKERT AT VI BLIR FREMDELES BLIR
TATT IMOT MED ÅPNE ARMER AV
DISSE HERLIGE SVENSKENE SOM VI
ER BLITT SÅ GODE VENNER MED.

TERJE HOLTEN **TEKST OG LUFTFOTO**
LILLY KRISTIANSEN **BARNEFOTO**

Nytt av året er at vi hopper i Söderhamn i
motsetning til alle tidligere år som er blitt
tilbrakt på Bänkås hoppfelt i Sundsvall.
Grunnen til dette er at flystripen i Sundsvall
skal utbedres og derfor ikke var operativ.
Hva gjør vel det når 800 meter gress blir
byttet ut med 900 meter asfalt?

Løftekapasitet i år bestod av en Cessna 207 turbin og en PAC 750 XL. Hoppfeltet til Söderhamn lokalisert midt mellom Sundsvall og Gävle, nærmere bestemt på Mohed, omtrent 1,5 mil øst av Söderhamn by. Fasilitetene på feltet er absolutt perfekte! Svær hangar med café, stort pakkeområde både inne og ute, gratis overnatting, flotte sanitære forhold, digert klubbhus og god stemning. Alt dette til

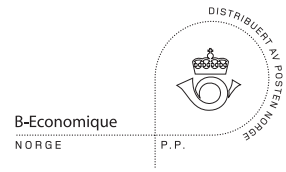
boogavgift på 350 SEK. Med en hopppris på 190 SEK til 13.500 fot trenger man jo ikke kalkulator for å finne ut at dette er billig.

Boogien ble noe amputeret grunnet dårlig vær med mye lyn og torden. Alt i alt lå vi vel på et gjennomsnitt på 35 hopp på totalt 10 dager. Tror nok at de fleste var godt fornøyd med det. Barna så jo også ut til å trives. De få gangene man så noe til

dem i løpet av dagen var med middagstid.

Som avslutning på denne lille rapporten fra Söderhamn, vil jeg takke alle de som ikke hoppet, men fremdeles var på feltet for at vi skulle få hoppe så mye som mulig. TAKK! Til alle dere andre som ennå ikke har opplevd det vi har gjort i Sverige, ta dere en tur over dit. Det er fantastisk bra!

B RETURADRESSE: F/NLF, Postboks 383 Sentrum, 0102 Oslo

Nytt komplett utstyr fra:

\$5900*

*) Prisen inkluderer nytt, custom seletøy/container, hovedskjerm, reserveskjerm og Cypres2. Prisen gjelder til 31.12.09, ved levering i USA ex moms og frakt.

SKY DESIGN

Sky Design Butikk AS - Dronningensgate 13 - PB 670 Sentrum 0106 OSLO - Tlf: 97 100 600 - Mail: butikk@skydesign.no - Web: www.skydesign.no/butikk